

PROJEKT MODERNIZACIJE CESTOVNOG SEKTORA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

**Skraćeni Akcioni plan preseljenja za
projekat izgradnje trake za spora vozila
na Kobiljači- Općina Kiseljak (M5)**

Javno preduzeće Ceste Federacije Bosne i Hercegovine

**Projekt modernizacije cestovnog sektora
Federacije Bosne i Hercegovine**

**Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat
izgradnje trake za spora vozila na magistralnoj
cesti M5, dionica Gromiljak-Blažuj (Kobiljača)
1. potez Han Ploča-Kobiljača (općina Kiseljak)**

Projekt: Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Dokument: Skraćeni akcioni plan preseljenja za projekat izgradnje trake za spora vozila na Kobiljači-Općina Kiseljak (M5)
Verzija: I Draft
Datum: Decembar, 2019.
Pripremilo: Javno preduzeće Ceste Federacije Bosne i Hercegovine

Sadržaj

1.	Uvod.....	6
1.1.	Opis i kontekst Projekta	6
1.2.	Obim i svrha Skraćenog akcionog plana preseljenja (APP).....	8
1.3.	Proces otkupa zemljišta	8
2.	Pravni okvir za otkup zemljišta	9
2.1.	Zakon o eksproprijaciji FBiH	9
2.2.	Drugi relevantni propisi u FBiH	9
2.3.	Primjenjiva politika Svjetske banke	9
2.4.	Usporedba relevantnih zakona FBiH sa zahtjevima OP 4.12 Svjetske banke	10
3.	Utjecaji Projekta i pogođene populacije	10
3.1.	Metodologija.....	10
3.2.	Pogođeno stanovništvo i imovina.....	11
4.	Ciljevi i principi otkupa zemljišta	13
5.	Kvalificiranost za naknadu i priznata prava	14
5.1.	Pomoći ugroženim osobama.....	20
6.	Metodologija procjene imovine	20
7.	Konsultacije i učešće.....	23
8.	Mehanizam za pritužbe	25
9.	Institucionalna rješenja i Tim za provedbu	27
9.1.	Odgovornost za provedbu	27
9.2.	Institucionalni kapaciteti	27
10.	Raspored implementacije skraćenog APP-a	28
11.	Monitoring, ocjenjivanje i izyještavanje	29
12.	Troškovi i budžet	29
	Aneks 1 – Sažetak baze podataka Popisa	31
	Aneks 4 – Obrazac za formalni zahtjev pristupu informacijama.....	38
	Aneks 5 – Dijagram toka za obradu pritužbi	39
	Aneks 6 – Obrazac za pritužbe	40
	Aneks 7 – Zapisnik s javne rasprave	41

Lista tabela

Tabela 1: Kratak prikaz parcela pogođenih eksproprijacijom predviđenom za projekat	7
Tabela 2: Ukupan broj pogođenih zemljišnih parcela prema vrsti vlasništva	11
Tabela 3: Vrsta pogođenih zemljišnih parcela prema vizualnom pregledu prilikom izrade popisa pogođene imovine i pacela	11
Tabela 4: Pogođene zemljišne parcele u privatnom vlasništvu prema ukupnoj pogođenoj površini	11
Tabela 5: Matrica prava	15
Tabela 6: Organizacione obaveze i rješenja	27
Tabela 7: Okvirni raspored implementacije skraćenog APP-a	28
Tabela 8: Procjena troškova	30

[Lista slika](#)

Slika 1: Karta područja Projekta (izvor: Izvod iz glavnog projekta, Divel d.o.o., 2017.)	6
Slika 2: Odabrane fotografije područja Projekta (izvor: JP Ceste FBiH)	7

SPISAK DEFINICIJA ZA TERMINE KOJE SE KORISTE U OVOM DOKUMENTU

SKRAĆENI AKCIONI PLAN PRESELJENJA (skraćeni APP)	Instrument za planiranje koji se izrađuje u slučajevima kada su utjecaji na cijelu pogodenu populaciju manjeg obima (utjecaji se smatraju "manjeg obima" ako se osobe pogodene projektom fizički ne preseljavaju i ako gube manje od 10 posto svoje produktivne imovine), ili u slučajevima kada se preseljava manje od 200 osoba. U slučaju da neke od raseljenih osoba izgube više od 10% svoje produktivne imovine ili je neophodno fizičko preseljenje, plan obuhvata i socio-ekonomsko anketiranje i mјere obnove prihoda.
NAKNADA	Skraćeni APP utvrđuje procedure koje će sponzor projekta ili drugi odgovorni subjekt slijediti i radnje koje će isti preduzeti u cilju ublažavanja negativnog utjecaja, naknade gubitaka i osiguranja razvojne koristi za osobe i zajednice pogodene investicijskim projektom. Skraćeni APP treba biti u skladu sa principima i ciljevima OP 4.12 i Okvirnom politikom preseljenja za Projekat modrnizacije cestovnog sektora koji je izrađen i objavljen u martu 2016. Isplata u gotovini ili u stvarima za imovinu ili resurse koji su predmet otkupa ili pogodjeni Projektom. Naknada će biti isplaćena prije ulaska u posjed u zemljište ili imovinu u svim slučajevima, uključujući i slučaj gdje to nije moguće zbog odsustva vlasnika. U slučaju odsustva vlasnika, novac će se deponovati na poseban račun na period od 3 godine.
GRANIČNI (ISKLJUČNI) DATUM	Datum zatvaranja javnog oglasa koji objavljuje korisnik eksproprijacije u lokalnim novinama, a u kojem obavještava sve vlasnike i korisnike o pokretanju postupka eksproprijacije, graničnom datumu i kontakt osobama kojima se osobe pogodene projektom mogu obratiti za dodatne informacije. Osobe koje se neovlašteno nastane na području Projekta nakon graničnog datuma nemaju pravo na naknadu niti bilo kakvu vrstu pomoći za preseljenje. Slično tome, neće biti isplaćena naknada za nepokretnosti (kao što su izgrađeni objekti, usjevi, voćke i zemljište pod šumom) nakon graničnog datuma.
EKSPROPRIJACIJA	Znači lišavanje ili ograničavanje vlasničkih prava na imovini uz naknadu u tržišnoj vrijednosti te imovine.
NEDOBROVOLJNO PRESELJENJE	Preseljenje je nedobrovoljno kad se zemljište otkupljuje primjenom ovlasti države. Radnje se mogu preduzimati bez saglasnosti ili mogućnosti izbora preseljenih osoba.
TRŽIŠNA VRIJEDNOST	Tržišna vrijednost se obračunava na osnovu cijena imovine u području na kojem se provodi eksproprijacija imovine, koja se može postići za konkretnu imovinu na tržištu, u zavisnosti od ponude i potražnje u trenutku utvrđivanja cijene.
PRODUKTIVNA IMOVINA	Potpuni spektar imovine koje pojedinci, obitelji i zajednice koriste za stjecanje prihoda ili sredstava za život (poput poslovnih prostora, radionica, poljoprivrednih dobara itd.)
VLASNICI	Osobe pogodene projektom koje imaju formalno zakonsko pravo na zemljište (uključujući običajna i tradicionalna prava prepoznata zakonima BiH).
PAP	"Osobe pogodene projektom" (na engleskom „Project Affected Persons/PAP) koje zbog provedbe projekta izgube pravo vlasništva, korištenja ili druge koristi od izgrađenog objekta, zemljišta (stambenog, poljoprivrednog, ili pašnjaka), jednogodišnjih ili višegodišnjih kultura i stabala, ili neke druge nepokretnе i pokretnе imovine, u cijelosti ili djelimično, na privremenoj ili trajnoj osnovi.
FIZIČKO PREMJEŠTANJE	Gubitak skloništa ili imovine prouzrokovani eksproprijacijom zemljišta u vezi sa projektom, koji iziskuje fizičko pomjeranje osoba pogodjenih projektom iz boravišta ili prebivališta, radnog mjesta ili poslovnog prostora koji su koristili prije projekta.
ZAMJENSKA VRIJEDNOST	Za poljoprivredno zemljište, zamjenska vrijednost je tržišna vrijednost zemljišta jednakog proizvodnog potencijala ili upotrebe koje se nalazi u blizini pogodjenog zemljišta, prije projekta ili prije premještanja, pri čemu se bira viša vrijednost, sa troškovima pripreme zemljišta kako bi se dovelo na nivo sličan onome koje je imalo pogodeno zemljišta, i troškovima uknjižbe i naknade za prenos.
	Za zemljište u urbanom području, to je tržišna vrijednost zemljišta jednake veličine i upotrebe, sa sličnim ili boljim resursima i uslugama javne infrastrukture

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

i koje se nalazi u blizini pogođenog zemljišta, prije premještanja, sa troškovima uknjižbe i naknade za prijenos. Pri utvrđivanju zamjenske vrijednosti, ne uzimaju se u obzir amortizacija nekretnina i vrijednost odnesenog materijala, niti se od vrijednosti pogođene imovine ne oduzima vrijednost eventualne koristi eventualčne koristi koja će proizići iz projekta.

OKVIRNA POLITIKA PRESELJENJA (OPP)	Svrha Okvirne politike preseljenja jeste da se pojasne principi preseljenja, organizaciona rješenja, osmisle kriterije koji će se primjenjivati na podprojekte koji će se pripremati tokom provedbe projekta. Sadrži jasne definicije uslova pod kojima će preseljenje (za konkretni projekat, sektorski program ili u okviru političkog entiteta kao što su država ili pokrajina) biti planirano i provedeno. Ovom politikom se uređuju pitanja kao što su priznata prava, principi davanja naknada, žalbeni postupak i druge pravne procedure. OPP je potrebna za projekte sa podprojektima ili višestrukim komponentama koje se ne mogu utvrditi prije odobrenja projekta. OPP treba biti u skladu sa principima i ciljevima OP 4.12.
ZAINTERESIRANE STRANE	Svi pojedinci, grupe, organizacije i institucije koji mogu biti pogođeni projektom ili imaju mogućnost utjecaja na projekat.
KORISNICI	Osobe pogođene projektom koje nemaju formalna zakonska prava na zemljište/nekretninu u vrijeme graničnog/isključnog datuma ali polažu prava na to zemljište ili nekretninu - pod uslovom da su ta prava prepoznata zakonima BiH ili operativnom politikom OP 4.12.
UGROŽENE GRUPE	Stanovništvo, naročito osobe koji žive u siromaštvu, koje nemaju zemljište, starije osobe, žene i djeca, i druge raseljene osobe koje mogu biti izostavljene iz zaštite domaćim zakonima o naknadi za zemljište, koji mogu biti teže pogođene preseljenjem zbog rodne pripadnosti, etničke pripadnosti, fizičke ili mentalne poteškoće ili socijalnog statusa, mogu imati ograničenu mogućnost podnošenja zahtjeva za naknadu ili korištenja pomoći za preseljenje i srodnih razvojnih povlastica.

1. Uvod

1.1. Opis i kontekst Projekta

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) je pokrenula sveobuhvatni Program modernizacije magistralnih cesta u FBiH kako bi se osigurala adekvatna cestovna infrastruktura do 2020. godine.

U okviru gore pomenutog sveobuhvatnog Programa, Javno preduzeće Ceste FBiH (JP Ceste FBiH), društvo sa ograničenom odgovornošću u punom vlasništvu Vlade FBiH, pokrenulo je **Projekt modernizacije cestovnog sektora FBiH** (Projekt). U tu svrhu, zatražilo je od Vlade FBiH da osigura kreditna sredstva kod međunarodnih finansijskih institucija (MFI). Vlada FBiH je podržala inicijativu za osiguranje kreditnih sredstava kod MFI u iznosu od 150 miliona Eura za Program, uključujući 103,38 miliona Eura od Svjetske Banke (SB) i Evropske Investicione Banke (EIB) za Projekt. Ugovor o kreditu je potpisana. Zajmoprimec je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine (BiH), dok je JP Ceste FBiH agencija odgovorna za implementaciju projekta u ime FBiH.

Projekt se sastoji od nekoliko manjih i srednjih investicijskih programa uključujući:

- izgradnju novih cestovnih dionica,
- poboljšanje cestovnih elemenata u okviru postojećeg koridora,
- izgradnju trećih traka za spora vozila,
- rekonstrukciju kolovozne konstrukcije i korekciju osovina,
- eliminaciju crnih tačaka i opasnih mjeseta,
- poboljšanje mostova i tunela.

Očekuje se da će se Projektom smanjiti broj prometnih nesreća, lokalno zagađenje generisano transportnim sektorom i operativni troškovi vozila, kao i poboljšati povezanost i bezbjednost, te da će Projekt olakšati trgovinu, omogućiti razvoj turizma, pružiti lokalnim zajednicama bolji pristup društvenoj infrastrukturi kao što su bolnice, pružiti podršku razvoju privatnog sektora, promovirati regionalni i nacionalni ekonomski rast i pridonijeti privrednoj i društvenoj koheziji regije.

Opis dionice Gromiljak-Blažuj

Projekat izgradnje trake za spora vozila na magistralnoj cesti M5, dionica Gromiljak-Blažuj sastoji se iz dva poteza: (i) Han Ploča-Kobiljača, dužine 2,2 km na području općine Kiseljak i (ii) Kobiljača-Šamin Gaj dužine 3,5 km na području općine Ilijža. Zbog velikog područja eksproprijacije planirano je da se projekat implementira u 2 faze. U prvoj fazi, za koju se odnosi ovaj skraćeni Akcioni plan preseljenja implementirat će se potez 1 Han Ploča-Kobiljača.

Karta područja Projekta je prikazana u nastavku.

Slika 1: Karta područja Projekta (izvor: Izvod iz glavnog projekta, Divel d.o.o., 2017.)

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Projektna dionica nalazi se na krajnjem jugoistoku Srednjobosnaskog kantona na magistralnoj cesti M5 na južnom ulazu u mjesto Kiseljak. Predmezna cesta prolazi slabo naseljenim prigradskim područjem. Područje osim stambenih kuća niske spratnosti (P ili P+1) karakterišu i poslovni objekti uslužne ili trgovinske djelatnosti koji su pak većinom zatvoreni ili napušteni.

U nastavku se nalazi nekoliko fotografija područja Projekta uslikanih prilikom terenskih posjeta tokom pripreme ovog skraćenog APP-a kao i kratak tabelarni prikaz eksproprijacije predviđene ovim projektom.

Slika 2: Odabrane fotografije područja Projekta (izvor: JP Ceste FBiH)

Tabela 1: kratak prikaz parcela pogođenih eksproprijacijom predviđenom za projekat

Pogođenost parcela	Kiseljak		Ukupno
	Privatno	Javno	
0-9,9%	69	8	77
10-19,9%	19	2	21
20-40,9%	4	3	7
50-89,9%	2	0	2
90-100%	0	0	0
Ukupno	94	13	107

1.2. Obim i svrha Skraćenog akcionog plana preseljenja (APP)

Aktivnosti na predmetnom projektu podrazumjevaju uticaj stalne eksproprijacije na 94 privatnoj parceli¹ i 94 osobe direkto su pogođene ovim uticajem. U ovakvim slučajevima Operativna politika OP 4.12 dopušta izradu skraćenog Akcionog plana preseljenja umjesto Akcionog plana preseljenja punog obima. S obzirom na to, JP Ceste FBiH je pripremilo ovaj Skraćeni akcioni plan preseljenja (skraćeni APP) za gore navedenu dionicu u skladu sa:

- **Zakonima i propisima na snazi u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH),**
- **Operativnom politikom Svjetske Banke (OP) za nedobrovoljno preseljenje (OP 4.12)².**

Ovaj skraćeni APP je pripremljen na osnovu Okvira politike preseljenja (OPP) za Projekt³, kojim se postavljaju ključni principi otkupa zemljišta i preseljenja i ciljevi koji će se ispunjavati, kao i organizacioni aranžmani i kriteriji za pod-projekte koji se pripremaju tokom implementacije Projekta kako bi se osiguralo adekvatno upravljanje otkupom zemljišta za potrebe Projekta i pružila pomoć osobama pogođenim Projektom u ponovnoj uspostavi ili poboljšanju njihovih izvora izdržavanja. OPP je u skladu sa lokalnom legislativom i OP 4.12⁴, a jaču snagu imaju zahtjevi koji su strožiji.

Ovaj skraćeni APP utvrđuje detaljne procedure koje će JP Ceste FBiH pratiti i radnje koje će preduzeti da pravilno pruži nadoknadu pogođenim ljudima i zajednicama. Dokument također sadrži osnovni popis; specifične stope i standarde naknade; politike prava vezana za sve dodatne utjecaje identifikovane kroz popis; opis kreiranog Mechanizma za pritužbe; raspored implementacije aktivnosti preseljenja; monitoring i evaluaciju istih; i procjene troškova.

1.3. Proces otkupa zemljišta

. JP Ceste FBiH kao korisnik eksproprijacije, su započele aktivnosti na pripremnim radnjama za eksproprijaciju te su u sklopu istih u suradnji sa Općinom Kiseljak uputili i zahtjev za utvrđivanje javnog interesa za navedeni projekat u novembru 2018 godine, a nakon što je, također u novembru 2018., prema zahtjevima lokalne legislative izrađen Elaborat eksproprijacije. Trenutno se provodi postupak eksproprijacije zemljišta za koji je podnešen prijedlog u maju 2019 godine u skladu sa zahtjevima lokalne legislative koja je opisana u poglavju 2 ovog skraćenog APP-a (*Pravni okvir za otkup zemljišta*). U julu 2019. Godine završeni su uviđaju na licu mjesta i procjena imovine za sve pogođene parcele. U augustu 2019. godine zaključena su 62 od ukupno 94 sporazuma o naknadi. Trenutno je u toku zaključivanje preostalih sporazuma i ispalata naknada.

¹ utjecaji se smatraju "manjeg obima" ako se osobe pogođene projektom fizički ne preseljavaju i ako gube manje od 10 posto svoje produktivne imovine ili ukoliko je pogođeno manje od 200 ljud

²Dostupno na: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/EXTPOLICIES/EXTOPMANUAL/o,,contentMDK:20064610~menuPK:64701637~pagePK:6470906~piPK:64709108~theSitePK:502184~isCURL:Y,oo.html>

³Dostupno na <http://jpdcfbh.ba/bs/aktivnosti/modernizacija-magistralnih-cesta/38>

⁴ Tokom izrade ovog skraćenog APP-a, korištene su, uz OP 4.12, i Smjernice Svjetske Banke za nedobrovoljno preseljenje: planiranje i implementacija razvojnih projekata (2004) kao vodeći dokument (Dostupno na:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/2004/01/5159399/involuntary-resettlement-sourcebook-planning-implementation-development-projects-vol-1-2>

2. Pravni okvir za otkup zemljišta

2.1. Zakon o eksproprijaciji FBiH

Zakon o eksproprijaciji FBiH⁵ definiše uvjete i postupak eksproprijacije za potrebe izgradnje objekata u javnom interesu, prava na naknade i iznose naknada, upravljanje pritužbama i sporovima i druga pitanja u vezi s postupkom eksproprijacije.

Detaljan opis odredaba Zakona je dat u OPP. Nakon što je OPP usvojen i objavljen, Zakon je izmijenjen (2016. godine). Dvije ključne odredbe su dodane 2016. godine. Prva se odnosi na izuzetne slučajevе koji se odnose na izgradnju/rekonstrukciju objekata javne infrastrukture, za koje Vlada FBiH može dozvoliti predavanje u posjed nekretnine prije pravomoćnosti rješenja o eksproprijaciji ili plaćanja naknade, na zahtjev korisnika eksproprijacije, iz razloga hitnosti slučaja ili otklanjanja znatnije štete⁶. Druga se odnosi na vlasnike stambenih objekata izgrađenih bez potrebnih dozvola, koji također imaju pravo na naknadu (u visini građevinske vrijednosti takvog objekta) ako takav objekt predstavlja jedinu stambenu jedinicu graditelja i članova njegove/njene uže porodice, pod uslovom da:

- nadležni organ nije donio pravomoćno rješenje o uklanjanju,
- stambeni objekt koji je izgrađen bez potrebnih dozvola evidentiran na službenom orto-foto snimku teritorije FBiH u razmjeri 1:5000 koji je uradila Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

2.2. Drugi relevantni propisi u FBiH⁷

Ostali srodnici zakoni koji su na snazi u FBiH uključuju:

- *Zakonom o stvarnim pravima*⁸
- *Zakon o poljoprivrednom zemljištu FBiH*⁹
- *Zakonom o vanparničnom postupku FBiH*¹⁰
- *Zakonom o upravnom postupku FBiH*¹¹
- *Zakonom o zemljišnim knjigama FBiH*¹²
- *Zakonom o premjeru i katastru nepokretnosti u FBiH*¹³
- *Zakon o ravnopravnosti polova u BiH*¹⁴

2.3. Primjenjiva politika Svjetske banke

Svi projekti koje finansira SB koji uključuju preseljenje podliježu OP-u 4.12, koji opisuju instrumente i postupke koji za cilj imaju izbjegavanje ili ublažavanje negativnih ekonomskih, socijalnih i ekoloških problema koji se mogu pojaviti. OP 4.12 aktivira ne samo fizičko preseljenje, već i gubitak zemljišta koji rezultira preseljenjem ili gubitak skloništa, gubitak imovine ili pristupa imovini i gubitak izvora prihoda i izvora egzistencije. Opći ciljevi OP 4.12 su sljedeći:

- Prisilno preseljenje treba izbjegavati ili smanjiti ako je moguće, istražujući sve alternative projekta.
- Gdje se ne može izbjegnuti preseljenje, aktivnosti preseljenja trebaju biti organizirane i izvršene kao održivi razvojni programi, koji pružaju dovoljno investicijskih resursa kako bi se osobama raseljenim projektom omogućilo da učestvuju u projektnim koristima. Raseljene osobe trebaju biti smisleno konsultirane i treba ih poticati da učestvuju u planiranju i implementaciji programa preseljenja.
- Raseljene osobe treba pomoći u poboljšanju njihovog ranije životnog standarda i izvora egzistencije (kapacitet zarade i nivoa proizvodnje), ili barem u obnavljanju istih u stvarnom smislu, na nivo prije

⁵ Službene novine FBiH, br. 70/07, 36/10, 25/12 i 34/16

⁶ Međutim, u skladu sa ciljevima i principima navedenim u ovom skraćenom APP-u (Poglavlje 4), naknada će uvijek biti izvršena prije ulaska na zemlju ili uzimanja vlasništva nad imovinom od strane korisnika eksproprijacije, a izgradnja ne može početi prije nego što je naknada isplaćena pogodjenim osobama.

⁷ Za detaljan opis odredbi svih navedenih zakona, pogledati OPP i predmetne zakone.

⁸ Službene novine FBiH, br. 66/13, 100/13

⁹ Službene novine FBiH, br. 52/09

¹⁰ Službene novine FBiH, br. 2/98, 39/04

¹¹ Službene novine FBiH, br. 2/98, 48/99

¹² Službene novine FBiH, br. 19/03, 54/04

¹³ Službeni list SRBH, br. 22/84, 12/87, 26/90 i 36/90 i Službeni list SRBH, br. 4/93 and 13/94

¹⁴ Službeni glasnik BH 16/03, 102/09

raseljavanja ili na nivoe koji su prevladavali prije početka implementacije projekta, u zavisnosti od toga koji je viši.

OP 4.12 razlikuje sljedeće tri kategorije osoba za kvalificiranost za naknadu i pomoć:

- a. Osobe s formalnim pravom na zemljište (uključujući običajna i tradicionalna prava priznata u skladu sa zakonima zemlje).
- b. Osobe koje nemaju formalna prava na zemlju u vrijeme početka popisa već polažu pravo na zemljišta i imovinu - pod uslovom da su takva prava¹⁵ priznata prema zakonima zemlje ili postanu priznata kroz proces identificiran u specifičnim planovima preseljenja.
- c. Osobe bez prepoznatljivog zakonskog prava ili drugog prava na zemlju koju nastanjuju.

Osobe koje se nastane na području Projekta nakon graničnog datuma nemaju pravo na naknadu niti bilo kakvu vrstu pomoći za preseljenje.

2.4. Usporedba relevantnih zakona FBiH sa zahtjevima OP 4.12 Svjetske banke

Ključne razlike između relevantnih zakona FBiH i OP 4.12 su:

- Domaća legislativa ne priznaje prava neformalnih vlasnika/korisnika – oni rijetko imaju pravo na bilo kakvu naknadu;
- Novčana naknada prema domaćoj legislativi se računa na temelju tržišne vrijednosti, dok OP 4.12 zahtijeva novčanu naknadu prema zamjenskoj vrijednosti.
- Po relevantnoj zakonskoj regulativi u BiH amortizacije se obračunava za sve vrste objekata, dok se po OP 4.12 amortizacija nikada ne obračunava

Detaljniji pregled za projekat relevantnih razlika između lokalne legislative i OP 4.12 je prezentiran u OPP-u.

3. Utjecaji Projekta i pogodene populacije

3.1. Metodologija

Popis/spisak svih pogodjenih parcela/imovina i osoba pogodjenih Projektom izrađen je u periodu od 03.07 do 17.07. 2019 godine s ciljem prikupljanja i analize podataka i informacija koje su potrebne radi identifikacije svih kategorija utjecaja, osoba koje su pogodjene zauzimanjem zemljišta i očekivanih gubitaka imovine u okviru područja Projekta. Popis je pripremljen na osnovu do sada poznatih podataka – pogodeno stanovništvo i zemljišne parcele identificirani su na osnovu:

- katastarskih podataka koji se nalaze u nacrtu Elaborata eksproprijacije za ovu dionicu ceste
- dostupnih orto-foto snimaka (mapa) dionice ceste preklapljenih sa katastarskim planom (parcelama)
- specifičnih metoda za prikupljanje podataka kao što su opservacije

Popis sadrži podatke o sljedećim stavkama:

- (i) lokacija (dionica puta) i katastarska općina,
- (ii) broj zemljišne parcele,
- (iii) vrsta vlasništva (privatno ili javno),
- (iv) vrsta stečene imovine (zemljišna parcela, stambena/komercijalna struktura, pomoćna struktura, produktivna imovina, prirodni objekti na zemlji),
- (v) ime osobe pogodjene Projektom,
- (vi) ukupna površina zemljišne parcele (m^2) i % parcela pogodjenih eksproprijacijom.

Sve identifikovane parcele su posjećene u navedenom periodu, a za svaku imovinu napravljene su fotografije.

¹⁵Takva prava mogu biti zasnovana na održaju, kontinuiranom posjedu javnog zemljišta za koji vlada nije poduzela bilo kakve radnje iseljenja (tj. uz implicitno dopuštenje vlade) ili na običajnom i tradicionalnom pravu i korištenju, i slično.

Kratki pregled baze podataka o popisu dat je u Aneksu 1 ovog skraćenog APP-a (cjelokupna baza podataka je dostupna u posebnom dokumentu u excelu). JP Ceste, Općina Kiseljak i Svjetska banka neće javno objavljivati povjerljive informacije o pojedincima i imovini.

3.2. Pogođeno stanovništvo i imovina

Pregled utjecaja Projekta

Izgradnja trake za spora vozila na dionici Gromiljak-Blažuj magistralne ceste M5 na dionici zahtjeva potpunu eksproprijaciju¹⁶ (trajni otkup zemljišta) zemljišnih parcela koje se nalaze uz postojeći magistralni put. Pri odabiru alternative projekta u dijelu faze projektovanja, uzet je u obzir uticaj eksproprijacije. Usvojena alternativa, odnosno projektovano rješenje pogađa namanji mogući broj parcela u najmanjoj mogućoj mjeri.

Bit će pogodjeno 107 zemljišnih parcele, od čega 88% u privatnom vlasništvu. Projektno područje je sub urbanog i ruralnog karaktera, rijetko naseljeno, a dijelom i napušteno.

Tabela 2: Ukupan broj pogodjenih zemljišnih parcela prema vrsti vlasništva

Broj parcela u javnom vlasništvu ¹⁷	13
Broj parcela u privatnom vlasništvu	94
Ukupan broj zemljišnih parcela	107

Tabela 3: Vrsta pogodjenih zemljišnih parcela prema vizualnom pregledu prilikom izrade popisa pogodene imovine i pacela

	Privatno vlasništvo	Javno vlasništvo
Zemljište sa objektima	40	0
Parcele koje primarno sadrže produktivnu imovinu (poljoprivredne usjeve, voćnjake itd)	2	0
Zemljište sa drvećem, žbunjem, šipažjem i / ili travom	42	13
Zemljište pod šumom	10	0
Ukupan broj zemljišnih parcela	94	13

Tabela 4: Pogođene zemljišne parcele u privatnom vlasništvu prema ukupnoj pogodenoj površini

Pogođena površina parcele u %	Ukupna broj parcela	Objekti	Šuma	Produktivna imovina
0-10%	69	0	4	0
10-20%	11	0	0	0
20-50%	12	0	4	0
50-90%	2	0	2	0
90-100%	0	0	0	0
Ukupan broj zemljišnih parcela	94	0	10	0

¹⁶Prema Zakonu o eksproprijaciji, potpunom eksproprijacijom nekretnina postaje vlasništvo korisnika eksproprijacije, a prestaju prava vlasništva ranijeg vlasnika i druga prava na toj nekretnini, dok nepotpuna eksproprijacija podrazumijeva ustanovljenje služnosti na zemljištu i zakup na zemljištu na određeno vrijeme.

¹⁷ Prema Zakonu o eksproprijaciji FBiH, naknada se ne plaća za eksproprijaciju javnog zemljišta u slučajevima kada je potrebna eksproprijacija za izgradnju magistralnih puteva (između ostalog).

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skráčeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Elaborat eksproprijacije izrađen u maju 2019. godine utvrdio je da projektom predviđene aktivnosti zahtjevaju eksproprijaciju **2 zemljische parcele u površini između 50% i 90%**. Obje parcele prekrivene su gustom bjelogoričnom šumom (grab i bukva) koja se ne eksplatiše.

- Od parcele broj 3080/2 izuzima se 54%.
- Od parcele broj 3087 izuzima se 53%

Od **12 parcella od kojih se oduzima između 20 i 50%** ni na jednoj nije identificirana produktivna imovina. **7** parcella je prekriveno žbunjem, šipražjem ili travom. **4 parcele su prekrivene bjelogoričnom šumom koja se ne eksplatiše:**

- od parcele broj 3080/3 izuzima se 33%,
- od parcele broj 3081 izuzima se 29%,
- od parcele broj 3088 izuzima se 48%,
- od parcele broj 3089 izuzima se 24%;

1 pacela broj 3215/2 prekrivena je travom i koristi se kao dvorište. Od predmetne parcele se izuzima 49% a na istoj se ne nalazi nikakva produktivna imovina. Na parcelli broj 3215/1 koja graniči sa parceom 3215/2, a pritom ne ulazi u pojas eksproprijacije, nalaze **2** objekta (stara i nova kuća) koji također ne ulaze u pojas eksproprijacije. S obzirom na blizinu građevinskih radova kao i stanje samog objekta (stara kuća) postoji mogućnost da će doći do izuzimanja navedenog objekta a u cilju spriječavanja veće štete (eventualnog pucanja objekta...). U trenutku izrade ovog dokumenta u toku je dodatno analiziranje projektovanog rješenja i eventualnog uticaja projekta na objekat. Ukoliko dođe do potrebe za izuzimanjem predmetnog objekta uradit će se anex ovog dokumenta i ponoviti popis u skladu sa RPF-om. Također, u tom slučaju, izvršit će se izuzimanje samo jednog objekta pri čemu zemljiste ispod i oko objekta ostaje u vlasništvu ranijih vlasnika te će isto biti u funkciji dvorišta za već postojeći novi objekat koji se nalazi na istoj parcelli.

Realizacija projekta također zahtjeva izuzimanje između **10% i 20% od 11 parcella**. **3** od ovih **11** parcella su prekriveni šipražjem travom ili žbunjem dok se na **7 od njih se nalaze objekti koji ne ulaze u pojas eksproprijacije:**

- od parcele broj 2973 izuzima se 13%. Na ovoj parcelli se nalazi nenaseljena kuća koja ne ulazi u pojas eksproprijacije te bertzonski zidić i ograda koji će biti pomjereni na zahtjev vlasnika
- od parcele broj 3042 se izuzima 14% i na njoj se nalazi stara kuća koja se korsiti kao vikendica. Implementacijom projekta, ovom objektu će se napraviti pristupni put;
- od parcele broj 3060 se izuzima 13%. Na ovoj parcelli se nalazi kuća u ruševnom stanju koja ne ulazi u pojas eksproprijacije;
- od parcele broj 3063 izuzima se 10%, na parcelli se nalazi objekat koji je naseljen, a koji ne ulazi u pojas eksproprijacije. Dio ograde na ovoj parcelli će biti pomjeren na zahtjev vlasnika;
- od parcele broj 3071/1 se izuzima 18% i na njoj se nalazi objekat koji ne ulazi u pojas eksproprijacije;
- od parcele broj 3073 se izuzima 10%. Na ovoj parcelli se nalazi objekat koji ne ulazi u pojas eksproprijacije i žičana ograda koja će biti pomjerena ili kompenzirana po zahtjevu vlasnika;
- od parcele broj 174/6 se izuzima 16% i na njoj s nalazi objekat koji naseljen a koji ne ulazi u pojas eksproprijacije. Na ovoj parcelli se nalazi i voćnjak koji ne ulazi u pojas eksproprijacije.

Projektne aktivnosti, nadalje, zahtjevaju i eksproprijaciju manjih dijelova **69 parcella u udjelu 0-10%**. Na **32** parcelli od navedenih **69** nalaze se objekti koji ne ulaze u pojas eksproprijacije. **4** parcele prekrivene su šumom koja se ne eksplatiše a na jednoj parcelli (br. 3068) se nalazi produktivna imovina u vidu zasađenih kukuruza koji ne ulaze u pojas eksproprijacije.

Od imovine koja ulazi u pojas eksproprijacije na ukupno **25** parcella se nalaze ograde koje će biti pomjerene ili kompenzirane u skladu sa matricom prava ovog skraćenog APP-a i dogovora sa vlasnikom.

Napomena:

1) U toku izvođenja radova se ne očekuje da će biti potrebno privremeno izuzeti privatno niti javno zemljiste kako bi se formiralo gradilište za mašine i neophodni materijal. Mašine i materijali će biti odloženi na zemljiste u vlasništvu Investitora koje se nalazi uz projektnu dionicu. Međutim, ako privremeno izuzimanje privatne zemlje bude neophodno za vrijeme izvođenja radova, isto će biti dogovoren sa vlasnicima, a naknada će biti isplaćena u skladu sa odredbama iz Matrice prava ovog skraćenog APP-a.

2) Dijelovi nekih pristupnih puteva bit će pogodjeni zbog širenja ceste. Međutim, pristupni putevi se nikada ne oduzimaju u potpunosti i pristup neće biti potpuno ograničen zbog Projekta u toku izvođenja radova. Nakon izvedenih radova spoj pristupnog puta i magistralnog puta će se poboljšati.

4. Ciljevi i principi otkupa zemljišta

Sljedeći principi preseljenja i otkupa zemljišta će se primjenjivati tokom implementacije Projekta:

1. Usklađenost sa lokalnom legislativom i zahtjevima SB

Bilo kakav nedobrovoljni otkup imovine, ograničenje pristupa imovini ili preseljenje će se provoditi u skladu s važećim zakonima u FBiH (posebno Zakonom o eksproprijaciji FBiH), zahtjevima koje postavlja OP 4.12 za nedobrovoljno preseljenje, Okvirom politike preseljenja i dobrom međunarodnom praksom.

2. Izbjegavanje ili smanjenje preseljenja

Prisilno preseljenje će se izbjegići, ili smanjiti, ako je to moguće, istražujući sve alternative projekta. U mjeri u kojoj je to moguće, treba tražiti prijateljske pregovore i sporazume s osobama pogodjenim projektom da se izbjegne ili smanji obim prisilnog preseljenja.

3. Granični / isključni datum (eng. *cut-off date*)

Granični datum za uspostavu prava na naknade će biti datum završetka (isteka) javne obavijesti o početku procesa eksproprijacije koju će objaviti JP Ceste FBiH (kao korisnik eksproprijacije) u lokalnim novinama, a kojim će se obavijestiti svi vlasnici i korisnici o započinjanju postupka eksproprijacije, graničnom datumu i kontakt osobama koje mogu kontaktirati osobe pogodene Projektom za dodatne informacije. Granični datum će također biti javno objavljen na oglašnim pločama u lokalnim zajednicama u Općinami Kiseljak, kao i na konsultativnim sastancima, s pratećim obrazloženjem. Javna obavijest će se postaviti po potrebi i na frekventno posjećenim lokacijama u pogodjenim područjima.

Osobe koje su se naselile na području Projekta nakon graničnog datuma neće imati pravo na bilo kakvu naknadu, ali će o tome biti pravovremeno unaprijed obaviještene, i zatražit će se da napuste prostor i demontiraju eventualne objekte (ukoliko ih ima) prije implementacije Projekta. Materijali njihovih demontiranih objekata neće biti oduzeti i oni neće platiti bilo kakvu kaznu ili trpjeti bilo kakve sankcije.

4. Objavljivanje informacija i konsultacije

Sve pogodene osobe će biti obaviještene, smisleno konsultirane i ohrabrene da učestvuju u cjelokupnom procesu otkupa zemljišta, u skladu sa zahtjevima za informisanje i konsultacije definisanim u Poglavlju 7 ovog skraćenog APP-a (*Konsultacije i učešće*).

5. Naknada

Svi vlasnici, stanari i korisnici zahvaćene imovine u vrijeme graničnog datuma, sa ili bez potpuno priznatih prava vlasništva, imaju pravo na određenu vrstu naknade ili pomoći kao što je navedeno u Matrici prava (Tabela 3 ovog dokumenta).

Naknada će se uvijek biti pružiti prije ulaska na zemljište ili uzimanja u posjed imovine od strane korisnika eksproprijacije. Zemljište se ne može fizički uzeti (tj. bilo kakvi građevinski radovi ne mogu početi) prije nego što se isplate naknade pogodjenim osobama. Odsutni vlasnici (npr. ljudi koji imaju legalna prava na zemljište ali žive drugdje) imaju pravo na naknadu, te će se poduzeti (i dokumentovati) sve mjere da se isti pronađu i obavijeste o procesu. Takve mjere mogu uključivati pokušaj da ih se kontaktira putem susjeda, imenovanje privremenog ovlaštenog pravnog zastupnika itd. Ukoliko se takve osobe ne pronađu, a u skladu sa lokalnim zakonodavstvom, iznos naknade će se uplatiti na zaseban račun na period od 3 godine i biti dostupan ukoliko se pojavi odsutni vlasnik.

Slično tome, u slučaju pojave bilo kakvih pravnih pitanja u vezi sa vlasništvom nad imovinom, iznos naknade će se uplatiti na zaseban račun i biti dostupan nakon što se riješi pitanje u vezi sa vlasništvom.

Novčana kompenzacija će se dati u visini troška zamjene, tj. iznos dovoljan za zamjenu izgubljene imovine i pokrivanje troškova transakcije (npr. troškovi administracije, registracije, transakcije, prijenosa, legalizacije itd). U određivanju troška zamjena, neće se uzeti u obzir amortizacija imovine.

Naknada/kompenzacija će se uvijek izvršiti/isplatiti prije ulaska u posjed na zemljištu od strane korisnika eksproprijacije. Zemljište se ne može fizički oduzeti (npr. bilo kakvi građevinski ili neki drugi radovi ne mogu početi) prije nego što se naknada/kompenzacija ne izvrši/isplati pogodjenim licima.

6. Privremeno zauzimanje zemljišta

Kratkoročni efekti koji se odnose na privremeno zauzimanje zemljišta za svrhe gradnje će se nadoknaditi u skladu sa OPP-om (OP 4.12 Svjetske Banke) i Zakonom o eksproprijaciji FBiH, kao što je navedeno u Matrici prava (Tabela 3 ovog dokumenta).

7. Pomoć ranjivim osobama

Posebna pažnja i podrška će se pružiti ranjivim grupama, u skladu sa zahtjevima definisanim u potpoglavlju 5.1 ovog skraćenog APP-a (*Pomoć ranjivim grupama*).

8. Mechanizam za pritužbe

Efektivan mehanizam uspostavljen je u svrhu primanja i pravovremenog rješavanja specifičnih žalbi o naknadi i relokaciji preseljenih osoba, na način koji je detaljnije opisan u Poglavlju 8 ovog skraćenog APP-a (*Mehanizam za pritužbe*)

9. Monitoring i evaluacija

Jedinica za implementaciju Projekta će vršiti monitoring i ocjenjivanje implementacije skraćenog APP-a kroz interne, službene institucionalne aranžmane opisane detaljnije u Poglavlju 11 ovog skraćenog APP-a (*Monitoring, evaluacija i izještavanje*)

5. Kvalificiranost za naknadu i prznata prava

Sve osobe pogođene Projektom polažu pravo na naknadu, u skladu sa principima davanja naknade iz Zakona o eksproprijaciji FBiH i zahtjevima OP 4.12 navedenim u OPP-u.

Neće doći do otkupa imovine ili početka građevinskih radova dok se ne osiguraju sve vrste potrebnih naknada pogođenim osobama. S obzirom da je proces eksproprijacije u toku u trenutku izrade ovog dokumenta (zaključena 62 od ukupno 94 sporazuma o naknadi) predmetne naknade su već osigurane, a isto je učinjenoprije otkupa zemljišta ili ograničavanja pristupa. Pitanja vezana za način isplate naknada u novcu (tj. naznačavanje bankovnih računa) su predmet pregovora i dogovora sa vlasnicima i svim pogođenim članovima domaćinstava. Naknada u novcu bit će isplaćena u cijelosti ili u ratama prema dogovoru sa vlasnicima i pogođenim članovima domaćinstava i, kako je utvrđeno ugovorom, prebačena na račune koje naznače vlasnici. Naknada mora biti isplaćena ravnopravno svim vlasnicima/korisnicima. U slučaju ako se vlasnici dogovore da se novčana naknada isplati samo jednom vlasniku/korisniku to se mora dokumentovati pratećim izjavama ostalih vlasnika/korisnika. . Suvlasnik/sukorisnik ima pravo da se odrekne njegovog/njenog dijela naknade u korist drugog suvlasnika/sukorisnika. U slučaju da suvlasnik/sukorisnik želi da koristi ovo pravo, isti mora pripremiti formalnu izjavu i ovlaštenje drugom suvlasniku/sukorisniku kako bi drugi suvlasnik/sukorisnik dobio naknadu u njegovo ime. U slučaju postojanja više vlasnika imovine (tj. suvlasništva između bračnog para), iznos naknade dijeli se i uplaćuje na naznačene bankovne račune.

Prznata prava na naknadu za različite kategorije kvalificiranih osoba i nekretnina koja su obuhvaćene važećim zakonima FBiH ili ovim skraćenim APP-om radi prevazilaženja različitih odredbi i ispunjavanja konkretnih zahtjeva SB opisana su u Tabeli 3 koja slijedi nastavku, a koja je izrađena u skladu sa OPP-om.

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
 Skraćeni akcioni plan preseljenja za izgradnju spore trake na magistralnom putu M5, dionica Ripač-Dubovsko

Tabela 5: Matrica prava

Vrsta gubitka	Primjena	Nosilac prava	Politika davanja naknade
EKONOMSKO RASELJAVANJE			
Gubitak zemljišta	Svi gubici zemljišta nezavisno od težine gubitka (nazavisno od toga da li se radi o djelimičnom ili potpunom gubitku)	a) Vlasnik sa formalnim pravom	Odgovarajuće zemljište jednake ili veće vrijednosti sličnog prinosa u neposrednoj blizini ili okolini ekspropriiranog zemljišta zajedno sa svim troškovima preseljenja i administrativnim naknadama koje su potrebne za prenos vlasničkih prava ili Naknada u novcu u odgovarajućoj vrijednosti troškova.
		b) Zakupac sa važećim dokumentima o pravu zakupa koji obrađuje zemljište u skladu sa ugovorom	Naknada za sva poboljšanja na parceli zemljišta (kao što je navodnjavanje ili izgradnja objekata/zgrada) koji su podignuti na zemljištu- Naknada se isplaćuje u zamjenskoj vrijednosti + Troškovi premještanja opreme i instalacija + Naknada za tranziciju
		c) Pogođene osobe bez formalnog vlasništva	Pogođene osobe bez formalnog vlasništva koje su bile u posjedu zemljišta na granični datum neće dobiti naknadu za zemljište ali će dobiti naknadu za svako ulaganje, kao što je ulaganje u infrastrukturu, usjeve i sl. + Naknada za tranziciju Osobe koje neovlašteno uđu u područje nakon graničnog datuma nemaju pravo na naknadu ili bilo kakvu vrstu pomoći za preseljenje.
Neplodno zemljište (preostalo)	Neplodno zemljište	Vlasnik zemljišta	Ukoliko preostala površina zemljišta nije ekonomski isplativ, ¹⁸ eksproprijacija se može provesti po zahtjevu pogođene osobe. Naknada će biti isplaćena u skladu sa ovom matricom.
Služnost	Služnost	a) Vlasnik zemljišta	Novčana naknada koja je jednaka vrijednosti štete određene od strane akreditovanog stručnjaka. Novčana naknada u visini naknade o uspostavi prava služnosti jednakata iznosu umanjene vrijednosti imovine zbog uspostavljanja prava služnosti.
		b) Zakupac sa formalnim zakupom obradivog zemljišta	Novčana naknada koja je jednaka vrijednosti štete određene od strane akreditovanog stručnjaka
		c) PAP bez formalnog zakupa obradivog zemljišta	Novčana naknada koja je jednaka vrijednosti štete određene od strane akreditovanog stručnjaka

¹⁸ Ekonomsku isplativost će ocijeniti akreditovani ekspert u svakom pojedinačnom slučaju.

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Vrsta gubitka	Primjena	Nosilac prava	Politika davanja naknade
Gubitak godišnjih usjeva	Prispjeli usjevi koji nisu mogli biti ubrani ¹⁹	a) Vlasnici pogođenih usjeva	Naknada u novcu u jednakoj vrijednosti ekspropiranih usjeva uključujući vrijednost vremena koje je bilo potrebno za uzgoj tih usjeva, kao i troškove mogućih ulaganja (doprinos u radu)
		b) Zakupac sa formalnim naslovom koji obrađuje zemlju	Naknada u novcu u jednakoj vrijednosti ekspropiranih usjeva uključujući vrijednost vremena koje je potrebno za uzgoj tih usjeva, kao i troškove mogućeg ulaganja (rad i radna snaga), ukoliko dokaže da je snosio troškove kupovine sadnica i sadnje višegodišnjih biljaka i vinograda.
		c) Pogođene osobe bez formalnog prava koje obrađuju zemlju	Naknada u novcu u jednakoj vrijednosti ekspropiranih usjeva uključujući vrijednost vremena koje je potrebno za uzgoj tih usjeva, kao i troškove mogućeg ulaganja (rad i radna snaga) ukoliko dokaže da je snosio troškove kupovine sadnica i sadnje višegodišnjih biljaka i vinograda.
Gubitak višegodišnjih kultura i stabala (stabala voćki, vinove loze i voćnih kultura)	Pogođene kulture i stabla	a) Vlasnici pogođenih kultura i stabala	Pravo na ubiranje plodova i tehničko drvo + Naknada u jednakom iznosu zamjenske vrijednosti na osnovu vrste, godine i produktivne vrijednosti, uključujući vrijednost vremena koje je potrebno za uzgoj date kulture, kao i troškova mogućeg ulaganja (rad i radna snaga) za zasad novog vinograda, voćnjaka i slično, do trenutka kada postigne puni plodonosni potencijal.
		b) Zakupac sa formalnim pravom koji obrađuje zemlju	Pravo na ubiranje plodova i tehničko drvo + Naknada u novcu jednaka zamjenskoj vrijednosti na osnovu vrste, godine i produktivne vrijednosti, uključujući vrijednost vremena potrebnog za uzgoj te kulture, kao i troškova mogućih ulaganja (rad i radna snaga) za zasad novog vinograda, voćnjaka i slično, do trenutka kad postigne puni plodonosni potencijal, ukoliko dokaže da je snosio troškove kupovine sadnica i reproduktivnih višegodišnjih biljaka i vinograda.
		c) Osobe pogođene Projektom bez formalnih prava koje obrađuju zemlju	Pravo na biranje plodova i tehničko drvo + Naknada u novcu jednaka zamjenskoj vrijednosti na osnovu vrste, godine i produktivne vrijednosti, uključujući vrijednost vremena potrebnog za uzgoj te kulture, kao i troškova mogućih ulaganja (rad i radna snaga) za zasad novog vinograda, voćnjaka i slično, do trenutka kad postigne puni plodonosni potencijal, ukoliko dokaže da je snosio troškove kupovine sadnica i reproduktivnih višegodišnjih biljaka i vinograda.

¹⁹ Ukoliko je moguće, datum eksproprijacije zemljišta i stupanja u posjed se može odrediti tako da se postojeći usjevi mogu prikupiti prije početka građevinskih radova bez obzira na zrelost .

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Vrsta gubitka	Primjena	Nositelj prava	Politika davanja naknade
Pogođeni vinogradi i voćnjaci koji još nemaju urodu	Mali vinogradi i voćnjaci koji još nemaju urodu	Formalni vlasnik, neformalni vlasnik, zakupac,	Naknada u novcu za ulaganje u zasad novog vinograda ili voćnjaka, uključujući vrijednost vremena potrebnog za uzgoj mladog vinograda ili voćnjaka.
Drvna masa (zrela ili gotovo zrela)	Zemljište sa šumom/drvenom masom različitih vrsta	Formalni vlasnik, neformalni vlasnik, zakupac,	Zamjenska vrijednost obračunava se na osnovu vrijednosti „šume na panju“ po tržišnoj cijeni
Šume bez zrele drvne mase	Zemljište sa šumom/šumskom vegetacijom bez zrelosti različitih vrsta	Formalni vlasnik, neformalni vlasnik, zakupac,	Naknada u novcu za ulaganje u zasad nove šume, uključujući vrijednost vremena potrebnog za uzgoj mlađe šume
Gubitak rasadnika	Rasadnik koji još nema urodu	Formalni vlasnik, neformalni vlasnik, zakupac,	Naknada u novcu za ulaganje u sadni materijal (rasadni i drugi reproduktivni materijal).
Gubitak nepoljoprivredne djelatnosti	Poslovna djelatnost	Vlasnik	Naknada u novcu za premještanje djelatnosti uključujući naknadu za inventar i odgovarajući trošak ulaganja. + Naknada u novcu na jednokratnoj osnovi u iznosu od tri prosječna mjeseca primanja. + Troškovi premještanja. + Sve naknade za registraciju. + Odgovarajući nivo podrške za unapređenje vještina koji će biti određen prilikom analize socijalnog stanja, ukoliko je neophodan radi obnavljanja sredstava za život
Gubitak javne infrastrukture	Infrastruktura (ceste, vodosnabdijevanje, kanalizacioni sistemi i sl.)	Relevantna tijela	Javna infrastruktura bit će zamijenjena prije uništavanja infrastrukturom istih ili boljih specifikacija.
Gubitak poslovne djelatnosti, prihoda ili zanimanja	Utjecaj na poljoprivrednu ili privrednu platu ili zaposlenje	Radnici, poljoprivredni posjednici, poljoprivredni proizvođači na imovini	U slučaju privremenog poremećaja izvora prihoda bit će isplaćena jednokratna naknada u iznosu od tri prosječna mjeseca primanja na nivou pogođene općine. Ako privremeni poremećaj izvora prihoda traje duže od 3 mjeseca, naknada treba obuhvatiti period ometanja (u zavisnosti od slučaja do slučaja), ali ne duži period od 6 mjeseci. + Obuka za alternativne poslove ukoliko je moguće. +
Gubitak pristupa uobičajenim resursima i objektima	Gubitak pristupa uobičajenim resursima u selu i objektima javne namjene u domaćinstvu	Zajednice ili domaćinstva	Zamjena javnog vlasništva ili objekta javne namjene (puteva i sl.) Pristup jednakim objektima javne namjene ili uslugama .
Privremeni utjecaj	Pogođeno zemljište	Pogođene osobe	Tržišna vrijednost tokom trajanja zakupa. Zemljište se mora vratiti u prvobitno stanje. Bolji

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Vrsta gubitka	Primjena	Nosilac prava	Politika davanja naknade
izazvan privremenim zauzimanjem zemljišta i svaka šteta na imovini			kvalitet zemljište koji je postignut stavljanjem humusa ne treba uklanjati, osim ukoliko je drugačije dogovoreno sa pogodjenom osobom. + Odgovarajući trošak u skladu sa ovom matricom za pogodene kulture, voćnjake, rasadnike i sl. + Naknada za svaku štetu na imovini
Utjecaj projekta na ugrožene grupe	Utjecaj na ugrožene grupe	Ugrožene pogodene osobe: osobe koje žive u siromaštvu prema domaćim zakonima, domaćinstva čija je glava žena, samohrani roditelj, starija osoba, osoba sa invaliditetom ili dugotrajnim zdravstvenim problemom.	Uz sva prava koja su utvrđena u ovoj matrici, ugrožena pogodena populacija dobit će dodatnu pomoć u smislu dodatka u iznosu tromjesečnog primanja na nivou prosječne plate u FBH, uključujući pravnu pomoć tokom fizičkog premještanja. Ove pogodene osobe imaju prednost pri zapošljavanju na Projektu ukoliko je to moguće.
FIZIČKO PRESELJENJE			
Objekti ²⁰ (stambeni, poslovni, industrijski ili institucionalni, pomoćni itd.)	Potpuni gubitak objekta ili djelimični gubitak pri čemu preostali dio objekta nije u upotrebljivom stanju.	a) Vlasnik sa formalnim pravom b) Neformalni vlasnik (objekat izgrađen bez građevinske dozvole na vlastitoj parceli) c) Neformalni vlasnik (objekat izgrađen bez građevinske dozvole na tuđoj ili državnoj parceli)	Zamjenska imovina slične veličine i karakteristika ili Novčana naknada za objekat po punom zamjenskom trošku ²¹ + Naknada za troškove preseljenja (naknada za selidbu) i naknada za druge troškove tokom preseljenja i jednokratna novčana naknada u iznosu od tri prosječne mjesecne zarade (naknada za tranziciju). 1) Ukoliko je legalizacija moguća Ista prava kao i kod legalnog vlasnika Ukoliko legalizacija nije moguća Novčana naknada za objekt prema zamjenskoj vrijednosti objekta ²² + Naknada za troškove preseljenja (naknada za selidbu) i naknada za druge troškove tokom preseljenja i jednokratna novčana naknada u iznosu od tri prosječne mjesecne zarade (naknada za tranziciju). Novčana naknada za objekt po zamjenskoj vrijednosti objekta ²³ + Naknada za troškove preseljenja (naknada za selidbu) i naknada za druge troškove tokom

²⁰ Transitional allowance isn't applicable for auxiliary objects, and is only applicable for physical displacement of residential structures.

²¹ Zamjenski troškovi podrazumijevaju tržišnu vrijednost imovine plus pravni troškovi stjecanja druge imovine, kao što su porezi i pristojbe koje se odnose na kupovinu druge imovine, uknjiženje u zemljišne knjige i sl. (pogledati spisak definicija).

²² Troškovi građevinskog materijala po tržišnoj vrijednosti i rad potreban da se izgradi negdje drugo prema procijeni ovlaštenog sudskog procjenitelja.

²³ Troškovi građevinskog materijala po tržišnoj vrijednosti i rad potreban da se izgradi negdje drugo prema procijeni ovlaštenog sudskog procjenitelja.

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Vrsta gubitka	Primjena	Nosilac prava	Politika davanja naknade
			preseljenja i jednokratna novčana naknada u iznosu od tri prosječne mjesecne zarade (naknada za tranziciju).
		d) Zakupac pogođenog objekta	Naknada za troškove preseljenja) i naknada za druge troškove tokom preseljenja i jednokratna novčana naknada u iznosu od tri prosječne mjesecne zarade (naknada za tranziciju)..
Neupotrebljivi (preostali) objekti	Neupotrebljivi (preostali) objekti	Sve osobe koje imaju prava na naknadu za gubitak objekata	U slučaju da preostali objekat na parceli nije ekonomski isplativ ili ne postoji fizička mogućnost korištenja objekta, može biti ekspropriiran na zahtjev pogođene osobe ²⁴ . Naknada se daje na način kako je predviđeno za tu vrstu objekta u skladu sa ovom matricom.
NEODREĐENI UTJECAJ			
Neodređeni utjecaj	Trajni ili privremeni gubitak	Vlasnik ili formalni korisnik	Svaki neodređeni utjecaj bit će ublažen u skladu sa principima i ciljevima Okvirne politike preseljenja.

²⁴ Mogućnost fizičke upotrebe i/ili fizičkih zapreka za upotrebu će procijeniti ovlašteni sudske procjenitelj na temelju svakog pojedinačnog slučaja.

5.1. Pomoć ugroženim osobama

Posebna pažnja i podrška bit će usmjerena na potrebe ugroženih grupa²⁵ na osnovu lične situacije takvih osoba te će se poduzeti odgovarajuće mjere za pružanje podrške takvim osobama. Ovu pomoć će pružati JP Ceste FBiH, po potrebi u saradnji sa općinskim službama za socijalnu skrb.

Kategorije ugroženih osoba u okviru Projekta, između ostalog, mogu biti:

- siromašne, odnosno nezaposlene osobe
- osobe sa invaliditetom ili hroničnim oboljenjem
- izbjeglice i interna raseljene osobe
- starije osobe i penzioneri
- domaćinstva čija su glava žene
- etničke manjine

Sa svakom ugroženom osobom pojedinačno bit će održani sastanci kako bi im se objasnili kriteriji za traženje pomoći i priznata prava, te utvrstile njihove potrebe u vezi sa otkupom zemljišta kao i načinom na koji se mogu zadovoljiti utvrđene potrebe. Sa ugroženim osobama će se obaviti konsultacije u pogledu pomoći koja im je potrebna i bit će im pružena pomoć u skladu sa njihovim potrebama.

Takva pomoć će uključivati, u skladu sa potrebama utvrđenim za svaku pojedinačnu osobu/domaćinstvo, na primjer pomoć tokom postupka isplate, kako bi se osiguralo da dobro razumiju dokumente potrebne za isplatu naknade kao i postupak isplate (posebno kada su u pitanju starije osobe).

6. Metodologija procjene imovine

Na predmetnom lokalitetu prema odluci Općinskog vijeća Kiseljak planirani otkup zemljišta se nalazi u zoni IV gdje je utvrđena početna cijena zemljišta od 10KM/m². U samom postupku eksproprijacije od strane općine angažovani su stalni sudski vještaci poljoprivredne i građevinske struke u cilju procijene zemljišta, nasada i eventualnih građevinskih objekata (ograda). Prema dostavljenim nalazima utvrđena je cijena za poljoprivredno zemljište u iznosu od 25 KM/m², šumsko zeljište zo KM/m² dok je za građevinsko zemljište utvrđena cijena od 35 KM/m². Za nasade, drveće i ograde su utvrđene pojedinačne cijene u svakom predmetu. Procjene su urađene u junu i julu 2019. godine prema dole navedenoj metologiji.

Poljoprivredno i šumsko zemljište

Kako je propisano Zakonom o eksproprijaciji FBiH, naknada za zemljište određuje se kad god je to moguće u vidu druge odgovarajuće nekretnine čime se ranijem vlasniku omogućavaju približno isti uslovi korištenja.²⁶ *Isti uslovi korištenja su zadovoljeni ukoliko su ispunjeni sljedeći kriteriji:*

- prihvatljivo za pogodenog vlasnika /poljoprivrednog proizvođača,
- približno iste veličine,
- sličan ili bolji poljoprivredni potencijal, tj. plodnost, nagib, oblik parcele, izloženosti suncu, i
- nalazi se na razumnoj udaljenosti.

²⁵ Ugrožene osobe su osobe koje na osnovu rodne ili etničke pripadnosti, starosne dobi, fizičke ili mentalne nesposobnosti ili socijalnog statusa, mogu biti teže pogodene preseljenjem nego drugi i koje mogu imati ograničenu sposobnost da traže ili iskoriste pomoć za preseljenje i ostale vrste pomoći za razvoj (vidi definiciju u ovom Akcionom planu)

²⁶ Prema članu 45. Zakona o eksproprijaciji naknada za ekspropriiranu nekretninu određuje se, u pravilu, davanjem druge odgovarajuće nekretnine koja odgovara visini tržišne vrijednosti nekretnine koja se ekspropriira u istoj općini ili gradu, kojom se vlasniku nekretnine koja se ekspropriira omogućavaju približno isti uslovi korištenja kakve je imao koristeći tu nekretninu.

U slučaju kad se pogodjenom vlasniku ne može ponuditi odgovarajuća nekretnina zato što se na prihvatljivo udaljenosti ne može naći odgovarajuće poljoprivredno zemljište ili zemljište koje je na raspolaganju nije prihvatljivo vlasniku, organ koji provodi eksproprijaciju osigurat će pisani dokaz o neuspješnim nastojanjima da pronađe slično zemljište i isplatiti naknadu za takvo zemljište po punoj zamjenskoj vrijednosti.

Za poljoprivredno zemljište, zamjenska vrijednost predstavlja tržišnu vrijednost zemljišta jednakog produktivnog potencijala ili korištenja koje se nalazi u blizini pogodjenog zemljišta, u periodu prije projekta ili prije raseljavanja, pri čemu se bira veća vrijednost, uz troškove pripreme zemljišta kako bi se dovelo na nivo sličan nivou pogodjenog zemljišta, uključujući i troškove uknjižbe i naknade za prenos.

Zakonom o eksproprijaciji nije izričito uređena situacija kada se u zamjenu može ponuditi samo parcela manje površine ili slabijeg poljoprivrednog potencijala, te da li bi bilo prihvatljivo isplatiti razliku u novcu uz naknadu u naturi kako bi se namirila ta razlika u veličini ili potencijalu. U situacijama kada se ne može pronaći i ponuditi parcela jednake veličine ili potencijala, dok se mogu ponuditi manje parcele slabijeg potencijala, vlasniku će biti ponuđena mogućnost da dobije jedan dio naknade u naturi (zamjenska nekretnina – parcela) i dio u novcu. U tom slučaju treba izvršiti procjenu obje parcele, pogodene i zamjenske, kako bi se mogla izračunati razlika. U svakom slučaju, primjenjuju se zahtjevi postavljeni u Matrici prava (Tabela 3 ovog skraćenog APP-a).

U situacijama djelimične eksproprijacije poljoprivrednog zemljišta u kojima bi vlasnik zemljišta ocijenio da preostali dio parcele nije odgovarajući za daljnju upotrebu u poljoprivredne svrhe ili u svakom slučaju kada bi zemljišna parcela ostala bez pristupnog puta, vlasnik može podnijeti zahtjev za eksproprijaciju cijele parcele u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o eksproprijaciji. Takve situacije organi koji provode eksproprijaciju trebaju procjenjivati zasebno u svakom pojedinačnom slučaju, koristeći sljedeće kriterije za ocjenu podobnosti zemljišta za nastavak poljoprivredne djelatnosti:

- veličina preostalog dijela parcele,
- poljoprivredni potencijal preostalog dijela parcele u poređenju sa dijelom koji je ekspropriiran i
- mogućnost upotrebe mehanizovane poljoprivredne opreme na preostalom dijelu (mogućnost pristupa).

Kulture i stabla

Za višegodišnje kulture i stabla bit će osigurana naknada po zamjenskoj vrijednosti. Određivanje pune zamjenske vrijednosti zahtijeva uzimanje u obzir samo jednogodišnjeg prinosa plodova, nego i trošak ponovne uspostave nasada (sadnice, priprema tla, đubrivo, itd), kao i prihod izgubljen u toku perioda potrebnog da se ponovno postigne prinos.

U mjeri u kojoj je to moguće, otkup zemljišta i stupanje u posjed bit će raspoređeni tako da sve preostale jednogodišnje kulture, nezavisno od stadija razvoja, mogu biti ubrane prije početka građevinskih radova. Za jednogodišnje kulture ubrane prije ulaska u posjed neće biti isplaćena naknada.

Za jednogodišnje kulture koje se ne mogu ubrati prije ulaska u posjed ili kulture koje su oštećene građevinskim radovima bit će pružena naknada prema punoj tržišnoj. Za jednogodišnje kulture koje se ne mogu ubrati prije stupanja u posjed zemljišta ili koje su oštećene građevinskim radovima bit će isplaćena naknada po punoj tržišnoj zamjenskoj vrijednosti, u skladu sa odredbama Matrice prava (Tabela 6 ovog skraćenog akcionog plana preseljenja).

Za utvrđivanje pune zamjenske vrijednosti treba uzeti u obzir ne samo prinos usjeva tokom jedne godine, nego i troškove ponovnog uspostavljanja zasada (sadnice, priprema tla, đubrivo, itd), kao i prihod izgubljen u toku perioda potrebnog da se ponovno postigne prinos.

Iznos naknada treba računati u skladu sa principom pune zamjenske vrijednosti, pri čemu se stopa naknade C za stablo određuje primjenom sljedeće formule:

$$C = V \times D + C_P + C_L$$

V – prosječna tržišna vrijednost uzgoja jednog stabla za jednu godinu

D – prosječno vrijeme potrebno za ponovni uzgoj stabla do produktivnog nivoa odraslog stabla, u godinama
 C_P – trošak sadnje (sadnica, priprema tla, početno đubrenje)
 C_L – troškovi rada potrebnici za održavanje kulture tokom perioda koji je potreban za ponovni uzgoj na prethodni produktivni nivo

Obračunati jedinični iznos C se zatim primjenjuje na cijelu parcelu pod pretpostavkom prosječne gustoće ili na osnovu preciznog brojanja svih stabala.

Iznos naknade bit će ostvaren za sljedeće faze razvoja biljke (stabla):

- sadnica,
- mlada biljka, nije produktivna,
- mlada biljka, produktivna i
- zrela biljka.

Za razliku od višegodišnjih zasada voćki, na kojima se plodovi mogu ubirati tokom dužeg perioda, većina komercijalnih vrsta stabala daju prinos samo jednom. Zamjenska vrijednost bi stoga trebala biti u skladu sa odredbama Matrice prava. Ukoliko se pogodena komercijalna šuma ne može posjeći prije stupanja u posjed zemljišta, princip naknade će biti sličan onome koji smo opisali za jednogodišnje kulture, uzimajući u obzir tržišnu vrijednost izgubljene drvene grude.

Građevinsko zemljište

Preferirana opcija za građevinsko zemljište koje treba biti predmet eksproprijacije će biti zamjena za alternativno zemljište u skladu s odredbama Zakona o eksproprijaciji. Kompenzacijски paket će uključivati naknadu za stambene kuće na određenom zemljištu.

Ako je stambeno zemljište zahvaćeno, ali sama kuća nije, naknada će obično biti u vidu novčane naknade. Novčana naknada će se pružiti po zamjenskom trošku, tj. tržišnoj vrijednosti zemljišta jednakoj veličine i upotrebe, sa sličnim ili boljim resursima i uslugama javne infrastrukture i koje se nalazi u blizini pogođenog zemljišta, prije premještanja, sa troškovima uknjižbe i naknade za prenos.

Manje građevinske strukture

Ukoliko je moguće i ukoliko se tako dogovori sa vlasnikom, manje građevinske strukture (npr. Ograde) će biti premještene na preostali dio parcele ukoliko se ne ekspropriše čitava parcela.

Ako se pogodjeni vlasnik odluči za novčanu kompenzaciju, strukture će se nadoknadi u gotovini po punom zamjenskom trošku. Za ove vrste struktura tržišna vrijednost predstavlja vrijednost materijala za izgradnju zamjenske strukture približnog ili boljeg kvaliteta od pogodene strukture, ili za popravku djelimično pogodjene strukture, sa troškovima prevoza građevinskog materijala do gradilišta, i troškovima radne snage i naknada za izvođača. Pri utvrđivanju zamjenske vrijednosti, ne uzimaju se u obzir amortizacija nekretnina i vrijednost odnesenog materijala, niti se od vrijednosti pogodene imovine ne oduzima vrijednost eventualne koristi koja će proizići iz projekta. Također uključuje troškove nивeliranja ili drugih priprema za novu strukturu ili upotrebu. Troškovi se obračunavaju u vrijeme kad se vrši zamjena imovine, a ako nije tako, u obračunu troškova se uzima u obzir inflacija.

Kuće ili drugi objekti

Prilikom procjene zamjenske imovine, trebaju se u najvećoj mogućoj mjeri primijeniti sljedeći kriteriji:

- parcela na kojoj su kuće ili drugi objekti treba biti približno iste veličine,
- kuća bi trebala biti slične veličine i standarda, uključujući pristup komunalijama i
- kuća bi trebala biti smještena na razumno udaljenost i biti sa sličnim potencijalom sa stanovišta životne egzistencije (pristup zapošljavanju ili poljoprivredi).

Ako su pogođenim osobama predloženi zamjenski objekti manjih dimenzija ili manje povoljnijih karakteristika, potrebno je pogođenom vlasniku platiti razliku u vrijednosti prateći pristup sličan onome koji je opisan gore o naknadi za poljoprivredno zemljište.

Ako se pogođeni vlasnik odluči za novčanu kompenzaciju, a ne zamjensku imovinu ili ako se prikladna zamjenska imovina ne može utvrditi na tom području, stambeni objekti će se nadoknaditi u gotovini po punom zamjenskom trošku. Za kuće i druge objekte, je tržišna vrijednost materijala za izgradnju zamjenskog objekta u sličnom ili boljem području i približnog ili boljeg kvaliteta od pogođenog objekta, ili za popravku djelimično pogođenog objekta, sa troškovima prevoza građevinskog materijala do gradilišta, i troškovima radne snage i naknada za izvođača, te troškovima uknjižbe i prenosa. Pri utvrđivanju zamjenske vrijednosti, ne uzimaju se u obzir amortizacija nekretnina i vrijednost odnesenog materijala, niti se od vrijednosti pogođene imovine ne oduzima vrijednost eventualne koristi koja će proizići iz projekta. Također uključuje troškove nивeliranja ili drugih priprema za novu građevinu ili upotrebu. Troškovi se obračunavaju u vrijeme kad se vrši zamjena imovine, a ako nije tako, u obračunu troškova se uzima u obzir inflacija.

7. Konsultacije i učešće

Tim za implementaciju Programa Modernizacije (eng. Project Implementation Team -PIT) zajedno sa predstavnicima općinskog organa nadležnog za eksproprijaciju, odgovoran je za komunikaciju sa pogođenim zajednicama, osobama pogođenim Projektom i predstavnicima Mjesnih zajednica. PIT će pomagati Općini Kiseljak u tumačenju zahtjeva postavljenih u OPP-u i skraćenom APP-u.

PIT će, zajedno sa Općinom Kiseljak, provoditi javne konsultacije i pružati informacije koje će sadržati glavna pitanja bitna za Projekat. Odmah nakon zvaničnog početka Projekta, sve zainteresirane strane će biti blagovremeno obaviještene o opsegu Projekta i kontaktima za dodatne upite, raspoloživim mehanizmima za pritužbe i objavljivanju javno dostupnih dokumenata Projekta putem:

- oglašavanja u lokalnim dnevnim medijima,
- web stranice JP Ceste FBiH (<http://www.jpcfbih.ba>),
- web stranica Općine Kiseljak (<http://www.opcina-kiseljak.org/>).

Skraćeni Akcioni plan preseljenja će biti objavljen na lokalnim jezicima i engleskom jeziku na navedenim web stranicama, i dostupan u štampanom obliku u prostorijama Općine Kiseljak, te prostorijama JP Ceste FBiH, na sljedećoj adresi:

SJEDIŠTE JAVNOG PREDUZEĆA "CESTE FBiH"
Adresa: Terezija 54, 71000 Sarajevo

URED U MOSTARU JAVNOG PREDUZEĆA "CESTE FBiH"
Adresa: Ulica Ante Starčevića bb, Mostar

Pored toga, nakon zvaničnog početka postupka otkupa zemljišta, a u skladu sa Programom provedbe skraćenog Akcionog plana preseljenja iz poglavlja 10. ovog skraćenog APP-a, predstavnici Općine, JP Ceste FBiH i ovlašteni sudski vještaci za procjenu imovine običi će pogođene vlasnike/korisnike imovine kojima će objasniti utjecaje Projekta na njihovu imovinu i sa kojima će provesti konsultacije o utjecajima, naročito u pogledu preciznog putnog pravca u odnosu na svaku zemljišnu parcelu. Pristup informacijama za ugrožene grupe omogućit će PIT, na odgovarajući način za svaku osobu/domaćinstvo u skladu sa konkretnim potrebama odnosno situacijom, u saradnji sa općinskom službom za socijalna pitanja.

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Objavljivanje informacija i konsultacija tokom pripreme nacrt finalnog skraćenog APP-a²⁷:

Javna rasprava za nacrt ovog skraćenog APP-a bit će održana u suradnji sa Općinom Kisieljak minimalno 15 dana nakon objavljivanja dokumenta. U skladu sa zahtjevima Poglavlja 7 ovog skraćenog APP (Konsultacije i učešće), javna rasprava će biti oglašena kroz sljedeće kanale:

- Putem službene internet stranice JP Ceste FBiH
- Putem službene internet stranice općine Kisieljak
- Putem lokalnih novina

U svim pozivima na javnu raspravu, bit će dat link na nacrt skraćenog APP-a i naznačeno da svi zainteresirani subjekti koji nisu u mogućnosti da prisustvuju javnoj raspravi mogu svoje sugestije i komentare dostaviti do datuma održavanja javne rasprave putem e-mail adrese: pimt@jpcfbih.ba ili telefona na broj 033 563 519.

Zapisnik s javne rasprave činit će Aneks 5 ovog skraćenog APP-a.

Planirani javni konsultativni sastanci

PIT će, zajedno sa Općinom Kisieljak, zakazivati i održavati redovne sastanka sa predstavnicima različitih interesnih grupa, na sljedeći način:

- Javni konsultativni sastanci imaju za cilj da se osiguraju redovna okupljanja svih interesnih grupa i otvoreni su za sve zainteresirane strane. Tokom ovih sastanaka, PIT će predstaviti područje pokrivanja Projekta, očekivane utjecaje i planirane mjere ublažavanja.

Učesnici će imati priliku da iznesu svoja mišljenja i primjedbe u pogledu Projekta, kao i da predlože moguća rješenja za probleme koji se pojave, što će biti dokumentirano i rješavano na odgovarajući način u izvještajima o monitoringu za pritužbe koje se prime i aktivnostima koje se preduzmu a koje priprema PIT.

Ukoliko bude neophodno, bit će održani zasebni sastanci kako bi se osiguralo da uključivanje interesnih grupa bude pravično po pitanju rodne ravnopravnosti.

- Konsultativni sastanci na nivou lokalne zajednice imaju za cilj uključivanje pojedinaca, domaćinstava i privrednih subjekata koji su pogođeni građevinskim aktivnostima u procesu konsultacija, i bit će organizirani po potrebi u lokalnim zajednicama.
- Individualni konsultativni sastanci imaju za cilj uključivanje pojedinih zainteresiranih strana u pogledu konkretnih pitanja, i bit će organizirani po potrebi. Ovu vrstu sastanaka može pokrenuti PIT ili bilo koja identifikovane grupa zainteresovanih strana.

Sve zainteresirane strane bit će obavještene o tačnom datumu, vremenu i mjestu održavanja konsultativnih sastanaka najmanje 7 radnih dana unaprijed, objavljinjem putem web stranica JP Ceste FBiH i Općina, kao i u lokalnim novinama, putem radio i TV stanica.

Formalni zahtjev pristupa informacijama

Kao javno preduzeće, JP Ceste FBiH je također obavezno, u skladu sa *Zakonom o slobodi pristupa informacijama u FBiH²⁸* ("ZOSPI"), obezbijediti pravo pristupa informacijama interesnim grupama, uključujući na zahtjev svako fizičko ili pravno lice. Procedura za pristup informacijama je detaljno objašnjena u ZOSPI-u.

Obrazac za upućivanje formalnog zahtjeva za pristup informacijama je dat u Aneksu 2 ovog skraćenog APP-a.

²⁷ Ovo poglavlje će biti ažurirano konkretnim podacima nakon održavanja javne rasprave na nacrt skraćenog APP-a

²⁸ Službene novine FBiH, br. 32/01

8. Mehanizam za pritužbe

JP Ceste FBiH uspostavilo je Centralnu komisiju za pritužbe (CKP) čiji je zadatak da prima i upravlja pritužbama kroz Centralnu evidenciju pritužbi, te osigura da osobe pogođene Projektom budu u potpunosti informirane o mehanizmima za pritužbe tako što će objaviti podatke o postojanju Komisija, dostupnosti Centralne evidencije pritužbi, njenoj namjeni, podatke o osobama za kontakt i proceduri za upućivanje pritužbi u pogođenim područjima. CKP služi podjednako i kao centar za informacije o Projektu i kao mehanizam za pritužbe, dostupan za sve pogođene implementacijom svih pod-projekata. Komisija je odgovorna za prijem pritužbi/komentara i odgovor na iste, za pritužbe i komentare koje dostave sljedeće dvije grupe:

- Osobe direktno pogođene Projektom, uključujući one pogođene utjecajima u vezi sa otkupom zemljišta,
- Stanovnici koji žive u području izvedbe Projekta koji imaju interesa u Projektu, odnosno koji su pogođeni Projektom.

Informacije o CKP i obrascu za pritužbe (priložen kao Aneks 4 ovog skraćenog APP-a) su dostupne na:

- web stranici JP Ceste FBiH (www.jpcfbih.ba) i u prostorijama JP Cesta FBiH u štampanom obliku,
- web stranici aplikacije za registar pritužbi (<http://frs.jpcfbih.ba/frs/main>)
- oglasnim tablama i prostorijama Općine Kiseljak u štampanom obliku.

Pored toga, JP Ceste FBiH su distribuirale Općini Kiseljak brošuru a koja sadrži informacije o ulozi Komisije za pritužbe i kontakt podatke za dostavljanje pritužbi/komentara.

Svi komentari ili pitanja od interesa mogu se dostaviti CKP-u usmeno (lično ili putem telefona) ili u pisanoj formi popunjavanjem obrasca za pritužbu (poštom, faksom ili ličnom dostavom na adresu, odnosno brojeve koji su navedeni u daljem tekstu ili putem elektronske pošte na adresu zalbena@jpcfbih.ba), bez troškova za podnositelja pritužbe. Pritužbe se mogu dostaviti i anonimno. Obrazac za pritužbe može se dostaviti direktno i relevantnim općinama, koje su nadležne za proces eksproprijacije ili Izvođaču, koji će pritužbe/komentare bez odgađanja dostavljati CKP-u kako bi CKP obradio pritužbe/komentare (evidenciranje, slanje potvrde o prijemu i odgovaranje na pritužbe u rokovima definisanim ispod).

Nadalje, pritužba se može podnijeti u pisanim oblicima s Izvođačem, na gradilištu, kao i u uredima Izvođača. Izvođač je obavezan da podnese Obrazac za pritužbe, objasni mehanizam žalbe zainteresovanom(im) građaninu(ima) i popunjjen obrazac za pritužbu proslijedi Centralnoj komisiji za pritužbe u JP Ceste FBiH. Informativni letak o mehanizmu pritužbi bit će dostupan na gradilištu u svaku dobu, bez obzira da li je gradilište zatvoreno ili otvoreno. Informativni letak će se plastificirati i objesiti na gradilišnoj tabli kako bi bio dostupan korisnicima puteva u svaku dobu.

Sve pritužbe bit će evidentirane i bit će im dodijeljen broj. U roku od 3 dana Komija je obavezna dostaviti potvrdu o primitku pritužbe. Centralna evidencija pritužbi bit će vođena zasebno od evidencije o pritužbama koje su podnesene u pogledu postupka preseljenja i za registrirane pripadnike zajednice koji su pod utjecajem neke aktivnosti vezane za građevinske radove u svim sekvencama. Evidencija će sadržati sve neophodne elemente za razvrstavanje pritužbi po rodnoj pripadnosti osoba koje ih ulože kao i po vrsti pritužbe. Svaka pritužba će biti evidentirana u registar sa sljedećim informacijama:

- opis pritužbe,
- datum potvrde o prijemu koja se šalje podnositelju pritužbe,
- opis radnji koje su preduzete (istraga, korektivne mjere) i
- datum rješavanja i završetka predmeta / dostavljanja povratnih informacija podnositelju pritužbe.

Ukoliko je pritužba neodređena ili nije dovoljno jasna, CKP je u obavezi dati savjet kako da se preformulira podnesak, kako bi pritužba bila jasna, s ciljem da se CKP-u omogući kompetentno odlučivanje, a u najboljem interesu osoba pogođenih Projektom. CKP će preuzeti sve opravdane napore da riješi predmet pritužbe po njenom prijemu. Ukoliko CKP ne može riješiti probleme koji su predmet pritužbe neposrednim korektivnim

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

mjerama, bit će utvrđena dugoročna korektivna mjera. Podnositelj će biti obaviješten o predloženim korektivnim mjerama i korektivnim radnjama koje se preduzimaju u nastavku u roku od 14 radnih dana po izdavanju potvrde o prijemu pritužbi.

Ukoliko se određeno pitanje pokrenuto u okviru mehanizma za pritužbe ne može rješiti i ukoliko nije potrebno preduzimanje radnji, podnositelju će biti dostavljeno detaljno objašnjenje/obrazloženje o tome zašto pitanje nije rješavano. Odgovor će također sadržati pojašnjenje o tome kako osoba / organizacija koja je podnijela pritužbu može nastaviti žalbeni postupak u slučaju da nije zadovoljna ishodom.

Svako ponavljanje okolnosti koje su već dovele do određene pritužbe, uprkos tome što je o njima već odlučeno, neće biti prepreka pogodjenim osobama ili osobama pod utjecajem takvih okolnosti da ponovo podnesu pritužbu.

CKP će na tromjesečnoj osnovi objavljivati izvještaje o broju i vrsti pritužbi/komentara koje je rješavala i rješila, razvrstane po rodnoj pripadnosti podnositelja i vrsti pritužbe /komentara na web stranici JP Cesta FBiH.

U svakom trenutku, podnositelji pritužbe mogu tražiti druga pravna sredstva u skladu sa važeći zakonima u FBiH.

Dijagram toka za obradu pritužbi dat je u Aneksu 3, a obrazac za pritužbe u Aneksu 4 skraćenog APP-a.

Kontakt podaci za upite i pritužbe:

N/p: Centralna komisija za pritužbe

Javno preduzeće "Ceste FBiH"

Adresa: Terezija 54, 71000 Sarajevo

T: +387 33 250 370, F: +387 33 250 400

Također, Pritužba se može podnijeti i kroz web aplikaciju za rješavanje pritužbi kojoj možete pristupiti putem sljedećeg linka: <http://frs.jpcfbih.ba/frs/main/>

Premda je proces eksproprijacije za predmetni projekat u toku (Zaključeno 62/94 sporazuma o naknadi) pritužbi vezanih za ovaj proces do trenutka izrade ovog dokumenta nije bilo.

9. Institucionalna rješenja i Tim za provedbu

9.1. Odgovornost za provedbu

Tim za implementaciju Programa Modernizacije (eng. Project Implementation Team -PIT) bit će zadužen za provedbu Skraćenog APP-a. PIT će nadgledati cijelokupnu provedbu projekta, sarađivati sa Općinom, izvođačem koji bude angažiran za građevinske radove, i nezavisnim sudskim vještacima za procjenu imovine (vještak za poljoprivredu, vještak za građevinu, itd. po potrebi) koje sa liste ovlaštenih sudskih vještaka odaberu JP Ceste FBiH ili Općina Kiseljak.

U tabeli koja slijedi dat je pregled obaveza i rješenja za provedbu zahtjeva iz skraćenog APP-a.

Tabela 6: Organizacione obaveze i rješenja

Zadatak	Odgovorni subjekt
Pružanje informacija i dokumenata svim osobama pogođenim projektom zajednicama i organizacija javnih sastanaka	JP Ceste FBiH
Vodenje evidencije o konsultativnim aktivnostima	JP Ceste FBiH
Neposredna komunikacija sa vlasnicima i korisnicima i posjete istima	JP Ceste FBiH i Općina Kiseljak kao organi nadležni za eksproprijaciju
Procjena imovine za otkup	Nezavisni sudski vještaci za procjenu imovine
Zaključivanje sporazuma prije eksproprijacije	JP Ceste FBiH
Eksproprijacija imovine u slučaju da nisu zaključeni sporazumi	Općina Kiseljak
Pružanje pomoći ugroženim osobama / domaćinstvima	JP Ceste FBiH u saradnji sa općinskim odjelom nadležnim za socijalnu skrb, raseljene osobe i izbjeglice
Isplata / obezbjeđivanje naknade	JP Ceste FBiH
Praćenje i izvještavanje u pogledu otkupa zemljišta	JP Ceste FBiH
Praćenje i izvještavanje u pogledu privremenog korištenja zemljišta koje se provodi nakon početka građevinskih radova	Izvođač
Upravljanje pritužbama	CKP (prijem, slanje potvrde o prijemu i obrada pritužbi) Općina Kiseljak /izvođač (prijem pritužbi i proslijedivanje CKP-u na daljnju obradu)

9.2. Institucionalni kapaciteti

Institucionalni kapaciteti JP Ceste FBiH su dovoljni za sprovedbu svih zadataka koji se odnose na provedbu Skraćenog APP-a.

PIT koja će biti zadužena za provedbu Projekta broji 24 člana, uključujući članove koji su zaduženi za implementaciju ovog Skraćenog APP-a.

10. Raspored implementacije skraćenog APP-a

Tabela 7: Okvirni raspored implementacije skraćenog APP-a

Brº	Aktivnost	Odgovornost	2019											
			Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
1.	Objava nacrta skraćenog APP-a	JP Ceste FBiH												
2.	Javna rasprava	JP Ceste FBiH												
3.	Objava finalnog skraćenog APP-a	JP Ceste FBiH												
4.	Priprema i podnošenje zahtjeva za eksproprijaciju (uključujući i Elaborat eksproprijacije)	JP Ceste FBiH												
5.	Izlazak na teren (posjeta svim pogodjenim parcelama i imovinama)	JP Ceste FBiH / Općina Kiseljak / Sudski vještaci za procjenu imovine												
6.	Procjena imovine	Sudski vještaci za procjenu imovine												
7.	Javna rasprava	JP Ceste FBiH												
8.	Individualna saslušanja sa pogodjenim vlasnicima/korisnicima	Općina Kiseljak												
9.	Izdavanje odluka o eksproprijaciji	Općina Kiseljak												
10.	Pregovori oko iznosa naknade i isplata naknade	JP Ceste FBiH/ Općina Kiseljak												
11.	Prenos vlasništva (upis prava vlasništva i drugih stvarnih prava u vezi stečene imovine)	JP Ceste FBiH / Zemljišne knjige												

11. Monitoring, ocjenjivanje i izvještavanje

Monitoring otkupa zemljišta i procesa preseljenja provodit će PIT s ciljem:

- provjere da sve aktivnosti napreduju prema planu i da se poštuju zacrtani rokovi;
- procjene da su mjere naknade / obnove dovoljne;
- identificiranja svakog problema (uključujući praćenje upravljanja pritužbama u smislu evidentiranja i odgovaranja na pritužbe u okviru utvrđenih rokova);
- utvrđivanja načina za ublažavanje svakog identificiranog problema

PIT će voditi bazu podataka o otkupu zemljišta u pogledu vlasnika/ korisnika nekretnina koje su pogodžene. Ovi podaci/informacije će se povremeno ažurirati kako bi se pratilo napredak tih vlasnika/korisnika.

Pokazatelji koji će se koristiti za monitoring uključivat će naročito sljedeće stavke:

- Ukupna potrošnja na eksproprijaciju i isplatu naknada,
- Broj osoba pogodjenih Projektom po kategorijama,
- Broj javnih sastanaka i konsultacija sa pogodjenim osobama,
- Broj i postotak pojedinačnih sporazuma o naknadi koji su potpisani prije početka građevinskih radova,
- Broj osoba koje su zatražile specijalnu pomoć i vrsta pomoći koja je blagovremeno pružena ugroženim pojedincima,
- Broj osoba koje su dobili naknadu u novcu tokom perioda monitoringa razvrstanih po vrsti naknade i klasi iznosa,
- Broj i vrsta pritužbi koje je primila Centralna komisija za pritužbe koje se odnose na otkup zemljišta (broj podnesenih pritužbi, broj i postotak pritužbi riješenih u postavljenom roku, broj i postotak osoba koje su zadovoljne ishodom, tj. odgovorom koje su dobole na svoju pritužbu/komentar, razvrstanih po rodnoj pripadnosti podnositelja), te broj sudske postupaka pokrenutih u vezi sa otkupom zemljišta.

PIT će pripremiti i Svjetskoj banci dostaviti godišnji Izvještaj o napretku Projekta uključujući napredak postignut u provedbi Akcionalih planova preseljenja i skraćenih Akcionalih planova preseljenja

12. Troškovi i budžet

Troškove postupka otkupa zemljišta finansirat će isključivo JP Ceste FBiH kao korisnik eksproprijacije. Sredstva potrebna za otkup zemljišta rezervirana su i izdvojena u Poslovnom planu JP Ceste Federacije za 2019., koji usvaja Vlada FBiH.

Ukupni troškovi otkupa zemljišta za predmetni prijekat procijenjeni su na 270.000 eura²⁹ i isti su obezbjeđeni Planom poslovanja JP Ceste FBiH za 2019. godinu. Troškovi su proračunati u skladu sa dostupnim preliminarnim elaboratima eksproprijacije, dostavljenim procjenama stalnih sudske vještaka i Odlukom Općinskog vijeća Kiseloj prema kojoj se planirani otkup zemljišta nalazi u zoni IV gdje je utvrđena početna cijena zemljišta od 10KM/m².

Angažirani vještaci su u dostavljenim nalazima utvrdili cijenu za poljoprivredno zemljište u iznosu od 25 KM/m², šumsko zeljište 20 KM/m² dok je za građevinsko zemljište utvrđena cijena od 35 KM/m².³⁰

²⁹ Budžet je promjenjiv i adaptira se prema stavnrom stanju na terenu

³⁰ S obzirom da za predmetne zemljišne parcele nije urađena adekvatna prenamjena zemljišta (pa se dešava da je npr. na poljoprivrednom zemljištu izgrađen objekat itd.) početna cijena zemljišta se isplaćuje prema navedenim procjenama vještaka, ali se dodatno, također prema procjenama vještaka isplaćuje svaka nadogradnja i ulaganja na zemljištu.

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Tabela 8: Procjena troškova

Procjena površine pogodjenog zemljišta prema vrsti zemljišta/ Cijena prema vrsti zemljišta	Poljoprivredno zemljište (25 KM/m ²)	Šumsko zemljište (20 KM/m ²)	Gradičinsko zemljište (35KM/m ²)
Poljoprivredno zemljište cca 5.993m²	149.825,00 KM	N/a	N/a
Šumsko zemljište cca 14.586m²	N/a	291.720,00 KM	N/a
Gradičinsko zemljište cca 1392m²	N/a	N/a	48.720,00 KM
Ukupno	490.265,00 KM (€ 250.912,82; \$ 277.798,12)		

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Aneks 1 – Sažetak baze podataka Popisa

Napomena: Potpuna baza podataka Popisa nalazi se u posebnom Excel dokumentu

Katastaska općina Draževići

Br .	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna pogoden a površina parcele(m ²)	% parcele koja se ekspropri se	Objekt koji ulazi u pojas eksproprijacije (komercijalni ili stambeni)	Produktiv na imovina koja ulazi u pojas eksproprijacije	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (pomoći objekti)
1	Han Ploča-Rakovica	2782/2	Privatno	Dio parcele	9582	186	2%	ne	njiva uz cestu	ne	ne
2	Han Ploča-Rakovica	2881/2	Privatno	Dio parcele	2389	685	29%	ne	ne	šiblje, paprat	ne
3	Han Ploča-Rakovica	2926/2	Privatno	Dio parcele	4764	68	1%	ne	ne	ne	metalna ograda na betonskom coklu (previđeno pojeranje)
4	Han Ploča-Rakovica	2929	Privatno	Dio parcele	986	14	1%	ne	ne	ne	ne
5	Han Ploča-Rakovica	2930	Privatno	Dio parcele	5375	43	1%	ne	ne	ne	žičana ograda, šaht
6	Han Ploča-Rakovica	2936/1	Privatno	Dio parcele	3486	27	1%	ne	ne	ne	da, asfaltni pristupni put
7	Han Ploča-Rakovica	2937/1	Privatno	Dio parcele	6094	114	2%	ne	ne	njiva, ne ulazi u pojas eksproprijacije	makadmski pristupni put, betonski zidić-pomjeran po želji vlasnika
10	Han Ploča-Rakovica	2941/2	Privatno	Dio parcele	2298	576	25%	ne	ne	livada, 2	ne
11	Han Ploča-Rakovica	2941/4	Privatno	Dio parcele	3300	2	0%	ne	ne	ne	ne
12	Han Ploča-Rakovica	2941/1	Privatno	Dio parcele	2390	42	2%	ne	ne	ne	razdjelno ostvro, reklama-bit će pomjerena
13	Han Ploča-Rakovica	2941/3	Privatno	Dio parcele	2390	59	2%	ne	ne	ne	asfaltirani pristup objektu, metalna ograda-pomaknuta na zahtkev vlasnika

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Br .	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna pogoden a površina parcele(m ²)	% parcele koja se ekspropri se	Objekt koji ulazi u pojas eksproprijacije (komercijalni ili stambeni)	Produktiv na imovina koja ulazi u pojas eksproprijacije	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (pomoći objekti)
1 4	Han Ploča- Rakovica	2943/4	Privatno	Dio parcele	668	93	14%	ne	ne	ne	žičana ograda- bit će pomaknuta na zahtjev vlasnika, 2 bilboarda- pomaknuta na zahtjev vlasnika, parking ne ulazi u pojas eksproprijacije
1 5	Han Ploča- Rakovica	2947	Privatno	Dio parcele	3802	25	1%	ne	ne	ne	asfaltirani pristup objektu, parking
1 7	Han Ploča- Rakovica	2973	Privatno	Dio parcele	618	78	13%	ne	ne	neplodonosn o drveće	betonski zidić, ograda- pomjerena na zahtjev vlasnika
1 8	Han Ploča- Rakovica	2974	Privatno	Dio parcele	2342	49	2%	ne	ne	neplodonosn o drveće- borovi	pristupni put, kanal za odvodnju
1 9	Han Ploča- Rakovica	3041	Privatno	Dio parcele	607	32	5%	ne	ne	ne	kapija- pomjerena na zahtjev vlasnika, separator, pristupni put
2 0	Han Ploča- Rakovica	3042	Privatno	Dio parcele	526	73	14%	ne	ne)	neplodonosn o drveće	ne
2 1	Han Ploča- Rakovica	3044/1	Privatno	Dio parcele	521	32	6%	ne	ne)	neplodonosn o drveće, živa ograda	prilaz kući, instalacije ograda- bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
2 2	Han Ploča- Rakovica	3044/2	Privatno	Dio parcele	977	24	2%	ne	ne	neplodonosn o drveće, živa ograda	prilaz kući, instalacije ograda- bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
2 3	Han Ploča- Rakovica	3045	Privatno	Dio parcele	630	32	5%	ne	ne	ne	potporni zidić
2 4	Han Ploča- Rakovica	3052	Privatno	Dio parcele	1419	7	0%	ne	ne	ne	prilaz kući
2 5	Han Ploča- Rakovica	3057/1	Privatno	Dio parcele	1424	46	3%	ne	ne	ne	ne

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Br .	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna pogoden a površina parcele(m ²)	% parcele koja se ekspropri se	Objekt koji ulazi u pojas eksproprijacije (komercijalni ili stambeni)	Produktiv na imovina koja ulazi u pojas eksproprijacije	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (pomoći objekti)
2 6	Han Ploča- Rakovica	3058	Privatno	Dio parcele	6857	191	3%	ne	ne	ne	pristup objektu
2 7	Han Ploča- Rakovica	3060	Privatno	Dio parcele	555	71	13%	ne	ne	ne	pristup objektu
2 8	Han Ploča- Rakovica	3063	Privatno	Dio parcele	335	35	10%	ne	ne	neplodonosn o drveće	dio ograde-bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
2 9	Han Ploča- Rakovica	3064	Privatno	Dio parcele	473	200	42%	ne	ne	neplodonosn o drveće	dio ograde-bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
3 0	Han Ploča- Rakovica	3065	Privatno	Dio parcele	1145	12	1%	ne	ne	ne	ne
3 1	Han Ploča- Rakovica	3067	Privatno	Dio parcele	830	23	3%	ne	ne	neplodonosn o drveće	betonska ograda, električna kapija-pomjereni na zahtjev vlasnika
3 2	Han Ploča- Rakovica	3068	Privatno	Dio parcele	3828	245	6%	ne	ne	kukuruzi	ne
3 3	Han Ploča- Rakovica	3069/2	Privatno	Dio parcele	1690	39	2%	ne	ne	neplodonosn o drveće	prilaz objektu
3 4	Han Ploča- Rakovica	3069/1	Privatno	Dio parcele	1640	48	3%	ne	ne	ne	prilaz objektu
3 5	Han Ploča- Rakovica	3071/1	Privatno	Dio parcele	348	64	18%	ne	ne	ne	ne
3 6	Han Ploča- Rakovica	3072/2	Privatno	Dio parcele	996	45	5%	ne	ne	ne	pomoći objekat, metalna ograda i kapija- bit ce pomjereni na zahtjev vlasnika, asfaltirani prilaz objektu
3 7	Han Ploča- Rakovica	3072/1	Privatno	Dio parcele	748	51	7%	ne	ne	ne	žičana ograda-bit će pomaknuta na zahtjev vlasnika
3 8	Han Ploča- Rakovica	3073	Privatno	Dio parcele	1664	161	10%	ne	ne	ne	žičana ograda-bit će pomaknuta na zahtjev

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Br .	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna pogoden a površina parcele(m 2)	% parcele koja se ekspropri se	Objekt koji ulazi u pojas eksproprijacije (komercijalni ili stambeni)	Produktiv na imovina koja ulazi u pojas eksproprijacije	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (pomoći objekti)
											vlasnika
3 9	Han Ploča- Rakovica	3080/2	Privatno	Dio parcele	3909	2098	54%	ne	ne	šuma (grab, bukva)	ne
4 0	Han Ploča- Rakovica	3080/3	Privatno	Dio parcele	2904	963	33%	ne	ne	šuma (grab, bukva)	ne
4 1	Han Ploča- Rakovica	3081	Privatno	Dio parcele	6015	1767	29%	ne	ne	šuma (grab, bukva)	ne
4 3	Han Ploča- Rakovica	3083	Privatno	Dio parcele	775	20	3%	ne	ne	šipražje	ne
4 4	Han Ploča- Rakovica	3084/1	Privatno	Dio parcele	866	172	20%	ne	ne	šipražje	ne
4 5	Han Ploča- Rakovica	3084/2	Privatno	Dio parcele	749	65	9%	ne	ne	šipražje	ne
4 6	Han Ploča- Rakovica	3085	Privatno	Dio parcele	2256	496	22%	ne	ne	šipražje	ne
4 7	Han Ploča- Rakovica	3086	Privatno	Dio parcele	1766	593	34%	ne	ne	šipražje	ne
4 8	Han Ploča- Rakovica	3087	Privatno	Dio parcele	3706	1980	53%	ne	ne	bjelogoričba šuma- kvalitetna	ne
4 9	Han Ploča- Rakovica	3088	Privatno	Dio parcele	2546	1212	48%	ne	ne	bjelogoričba šuma- 3. klasa	ne
5 0	Han Ploča- Rakovica	3089	Privatno	Dio parcele	3816	911	24%	ne	ne	bjelogoričba šuma- 3. klasa	ne
5 1	Han Ploča- Rakovica	3105	Privatno	Dio parcele	1172	62	5%	ne	ne	šipražje	ne
5 2	Han Ploča- Rakovica	3106	Privatno	Dio parcele	3832	238	6%	ne	ne	ne	ne
5 3	Han Ploča- Rakovica	3107	Privatno	Dio parcele	3177	30	1%	ne	ne	šipražje	ne
5 4	Han Ploča- Rakovica	3191/1	Privatno	Dio parcele	3307	305	9%	ne	ne	ne	ne
5 5	Han Ploča- Rakovica	3191/2	Privatno	Dio parcele	150	6	4%	ne	ne	ne	ne
5 6	Han Ploča- Rakovica	3192	Privatno	Dio parcele	852	6	1%	ne	ne	ograda-bit će pomaknuta na zahtjev vlasnika	
5 7	Han Ploča- Rakovica	3196	Privatno	Dio parcele	1440	55	4%	ne	ne	metalna ograda na betonskom coklu-bit će pomaknuta na zahtjev vlasnika	

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Br .	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna pogoden a površina parcele(m ²)	% parcele koja se ekspropri se	Objekt koji ulazi u pojas eksproprijacije (komercijalni ili stambeni)	Produktiv na imovina koja ulazi u pojas eksproprijacije	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (pomoći objekti)
5 9	Han Ploča- Rakovica	3203/1	Privatno	Dio parcele	2430	96	4%	ne	ne	neplodonosn o drveće	pristup objektu
6 0	Han Ploča- Rakovica	3213	Privatno	Dio parcele	1565	595	38%	ne	ne	neplodonosn o drveće	ograda-bit će pomaknuta na zahtjev vlasnika
6 1	Han Ploča- Rakovica	3215/1	Privatno	Dio parcele	1941	960	49%	ne	ne	neplodonosn o drveće	ograda-bit će pomaknuta na zahtjev vlasnika
6 2	Han Ploča- Rakovica	3220	Privatno	Dio parcele	1710	127	7%	ne	ne	ne	prilaz objektu
6 4	Han Ploča- Rakovica	3250	Privatno	Dio parcele	2786	63	2%	ne	ne	ne	potporni zid, prilaz objektu
6 5	Han Ploča- Rakovica	3283	Privatno	Dio parcele	11840	389	3%	ne	ne	ne	ne
6 6	Han Ploča- Rakovica	3284	Privatno	Dio parcele	11863	44	0%	ne	ne	ne	potporni zid, prilaz objektu, ograda- bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
6 7	Han Ploča- Rakovica	3287/2	Privatno	Dio parcele	2701	43	2%	ne	ne	neplodonosn o drveće	potporni zid, prilaz objektu, ograda- bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
6 8	Han Ploča- Rakovica	3287/4	Privatno	Dio parcele	8168	30	0%	ne	ne	ne	potporni zid, prilaz objektu, ograda- bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
6 9	Han Ploča- Rakovica	3291/2	Privatno	Dio parcele	4313	50	1%	ne	ne	ne	ne
7 0	Han Ploča- Rakovica	3292	Privatno	Dio parcele	4896	314	6%	ne	ne	šuma	ne
7 2	Han Ploča- Rakovica	3306/2	Privatno	Dio parcele	1326	36	3%	ne	ne	neplodonosn o drveće	pristupni put
7 3	Han Ploča- Rakovica	3306/1	Privatno	Dio parcele	3808	335	9%	ne	ne	neplodonosn o drveće	ne

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Br .	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna pogoden a površina parcele(m 2)	% parcele koja se ekspropri se	Objekt koji ulazi u pojas eksproprijacije (komercijalni ili stambeni)	Produktiv na imovina koja ulazi u pojas eksproprijacije	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (pomoći objekti)
7 4	Han Ploča-Rakovica	3307/2	Privatno	Dio parcele	1871	24	1%	ne	ne	neplodonosno drveće, šiblje	ne
7 5	Han Ploča-Rakovica	3307/1	Privatno	Dio parcele	2263	44	2%	ne	ne	šiblje	ne
7 6	Han Ploča-Rakovica	3308	Privatno	Dio parcele	1733	31	2%	ne	ne	šiblje	ne
7 7	Han Ploča-Rakovica	3309	Privatno	Dio parcele	1980	55	3%	ne	ne	šiblje	pristupni put
7 8	Han Ploča-Rakovica	3310/2	Privatno	Dio parcele	969	36	4%	ne	ne	šiblje	ne
7 9	Han Ploča-Rakovica	3310/1	Privatno	Dio parcele	1033	26	3%	ne	ne	šiblje	ne
8 0	Han Ploča-Rakovica	3311/1	Privatno	Dio parcele	1412	32	2%	ne	ne	šiblje	ne
8 1	Han Ploča-Rakovica	3311/2	Privatno	Dio parcele	1684	55	3%	ne	ne	šiblje	ne
8 2	Han Ploča-Rakovica	3291/1	Privatno	Dio parcele	8066	732	9%	ne	ne	šiblje	ne
8 3	Han Ploča-Rakovica	3312	Privatno	Dio parcele	16089	361	2%	ne	ne	šiblje	ne
8 4	Han Ploča-Rakovica	3313	Privatno	Dio parcele	3301	34	1%	ne	ne	šiblje	ne

Katastaska općina Kuliješ

Br .	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površin a parcele (m ²)	Ukupna pogodena površina parcele(m 2)	% parcele koja se eksproprise	Objekt (komercijalni ili stambeni)	Produktivna imovina	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodenom zemljištu (pomoći objekti)
1	Han Ploča-Rakovica	169/2	Privatno	Dio parcele	11506	480	4%	ne	ne	ne	ne
2	Han Ploča-Rakovica	170	Privatno	Dio parcele	1267	73	6%	ne	ne	ne	ne
3	Han Ploča-Rakovica	171	Privatno	Dio parcele	5755	334	6%	ne	ne	šuma	ne
4	Han Ploča-Rakovica	172	Privatno	Dio parcele	13238	596	5%	ne	ne	šuma	ne
5	Han Ploča-Rakovica	173	Privatno	Dio parcele	4690	821	18%	ne	ne	ne	ne

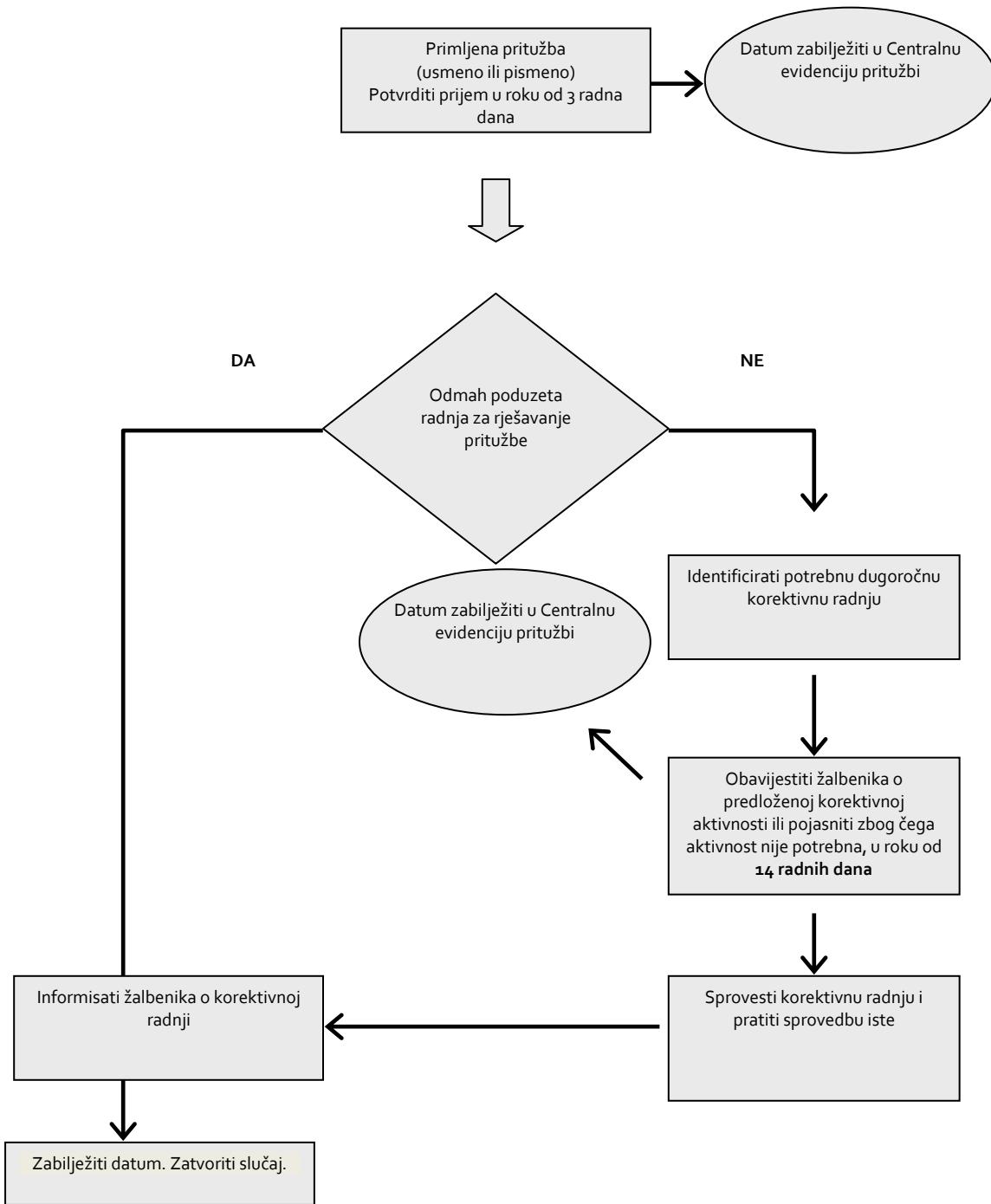
Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine
Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdjanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Br.	Dionica	Br. parcele.	Javno / privatno	Vrsta utjecaja	Ukupna površina parcele(m2)	Ukupna pogodena površina parcele(m2)	% parcele koja se ekspropriše	Objekt (komercijalni ili stambeni)	Produktivna imovina	Ostala imovina na pogodeno m zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na pogodeno m zemljištu (pomoćni objekti)
6	Han Ploča-Rakovica	174/3	Privatno	Dio parcele	1102	12	1%	ne	ne	ne	ograda-bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
8	Han Ploča-Rakovica	174/6	Privatno	Dio parcele	1028	168	16%	ne	ne	voćnjak, ne ulazi u pojas eksproprijacije	ne
9	Han Ploča-Rakovica	176	Privatno	Dio parcele	6012	28	0%	ne	ne	šuma	ne
10	Han Ploča-Rakovica	177/3	Privatno	Dio parcele	2435	53	2%	ne	ne	ne	pomoćni objekat, makadamski parking, asfaltni pristupni put, žičana ograda na betonsko m zidu-bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
11	Han Ploča-Rakovica	177/2	Privatno	Dio parcele	1670	11	1%	ne	ne	ne	žičana ograda-bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
12	Han Ploča-Rakovica	177/1	Privatno	Dio parcele	8729	57	1%	ne	ne	ne	2 reklamna panoa-pomjerena na zahtjev vlasnika
13	Han Ploča-Rakovica	179	Privatno	Dio parcele	1281	216	17%	ne	ne	ne	ne
14	Han Ploča-Rakovica	180	Privatno	Dio parcele	1377	22	2%	ne	ne	ne	ne
16	Han Ploča-Rakovica	287	Privatno	Dio parcele	7924	13	0%	ne	ne	ne	ne
17	Han Ploča-Rakovica	288/3	Privatno	Dio parcele	450	9	2%	ne	ne	ne	žičana ograda-bit će pomjerena na zahtjev vlasnika
19	Han Ploča-Rakovica	288/4	Privatno	Dio parcele	1721	95	6%	ne	ne	ne	žičana ograda-bit će pomjerena na zahtjev vlasnika

Aneks 4 – Obrazac za formalni zahtjev pristupa informacijama

ZAHTJEV ZA PRISTUP INFORMACIJAMA
Ime i prezime podnosioca zahtjeva
Adresa
Telefon/telefaks/e-mail
Datum _____
JP CESTE FBIH Adresa: Terezija 54 71000 Sarajevo T: +387 33 250 370 F: +387 33 250 400
PREDMET: ZAHTJEV ZA PRISTUP INFORMACIJAMA Na osnovu <i>Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH</i> , tražim da mi omogućite pristup informaciji/ama: _____ _____ _____ _____
(Tačno navesti koju informaciju tražite i opisati je što je moguće preciznije).
Zaokružite način na koji želite pristupiti informacijama: a. neposredan uvid, b. umnožavanje informacije, c. slanje informacije na kućnu adresu, d. slanje informacije elektronskim putem – mail-om (ukoliko je moguće).
Podnositelj zahtjeva _____
Napomena: prvih deset strana umnožavanja materijala standardnog formata je besplatno, a za sve druge tražene informacije s većim brojem strana podnositelj zahtjeva plaća unaprijed.

Aneks 5 – Dijagram toka za obradu pritužbi

Aneks 6 – Obrazac za pritužbe

Broj protokola:		
Ime i prezime (<i>po izboru</i>)		
Kontakt informacije Molimo označite kako želite biti kontaktirani (pošta, telefon, e-mail).	☐ Poštom: Dostavite Vašu adresu: <hr/> <hr/> ☐ Telefonom: _____ ☐ E-mailom: _____	
Preferirani jezik komunikacije	☐ Bosanski / srpski / hrvatski ☐ Engleski (ako je moguće)	
Opis događaja zbog kojeg se žalite	Šta se dogodilo? Gdje se to dogodilo? Ko je to učinio? Koji je rezultat problema? <hr/>	
Datum događaja / pritužbe		
	☐ Jednokratan događaj / pritužba (datum: _____) ☐ Dogodilo se više od jedanput (koliko puta? _____) ☐ U tijeku (trenutno postoji problem)	
Šta biste željeli da se dogodi?	<hr/>	

Potpis: _____

Datum: _____

Dostaviti na sljedeću adresu:
JEDINICA ZA IMPLEMENTACIJU PROJEKTA
PROJEKT MODERNIZACIJE CESTOVNOG SEKTORA FBIH

Rukovoditelj Jedinice za implementaciju projekta
JAVNO PREDUZEĆE "CESTE FBIH"

Adresa: Terezija 54

71000 Sarajevo

T: +387 33 250 370

F: +387 33 250 400

E-mail: zalbena@jpcfbih.ba

Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije Bosne i Hercegovine

Skraćeni Akcioni plan preseljenja za projekat izgrdanje trake za spora vozila na Kobiljači (M5)

Aneks 7 – Zapisnik s javne rasprave